TRST, sobota
10. maja 1958
Leto XIV. - Št. 111 (3956)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 30 lir
Tel.: Trst 94-638, 93-808, 37-338 - Gorica 33-82
Poštnina plačana v gotovini

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podružnica GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82 — OGLASI: od 8. do 12.30 in od 15. do 18. — Tel. 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — MALI OGLASI: 30 lir beseda.

NAROČNINA: mesečna 480 lir — vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 20 din, mesečno 250 din — Nedeljska: letno 780, polletno 390, četrtletno 195 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60-KB-1-Z-378

Navodila konzistorialne konference škofov glede volitev

Rimski kardinali grozijo vernikom celo z izobčenjem

...v primeru, da ne bi glasovali za KD - Škofje bodo določali celo kandidate, katerim naj verniki oddajo preferenčne glasove

(Od našega dopisnika)

RIM, 9. — Danes je neka novinarska agencija objavila navodila konzistorialne konferenci 282 italijanskih škofov, na kateri so sestavili kongregacije znani konfe- zgodovinsko izjavo, kako morajo katoliški verniki glasovati. V teh navodilih je med drugim rečeno, da morajo duhovniki vernike opomniti, da bodo tisti, ki ne bi volili ali ki bodo glasovali za kandidatne liste ali pa za kandidate, ki ne nudijo potrebnih jamstev glede bodočega političnega udejstvovanja, ki mora biti v skladu s «katoliško moralo», storijo hud greh in da jih bo lahko v določenih primerih celo Sveta stolica izobčila. Priporoča se, da škofje sami ali pa v skladu z dodatnimi navodili rimske kurije obrazložijo podrejenemu duhovništvu in vsem vernikom, imena tistih kandidatov, ki nudijo «zadostna jamstva». Vatikan je mnenja, da je krščanska demokracija edina politična skupina, za katero lahko svobodno glasuje in mora glasovati krščanski volivec.

Nadalje je v navodilih kongregacije rečeno, da je treba «osredotočiti katoliške glasove na tiste osebe, ki uživajo največje zaupanje». Škofje morajo o tem odločati na podlagi svojega osebnega poznavanja kandidatov, pri čemer gre v prvi vrsti za bivše parlamentarce in sporočiti nato izbiro svojemu duhovništvu ter redovnicam in s pomočjo posvetnih katoliških organizacij vernikom.

Kardinalska navodila pretresajo nato posamezne stranke. V prvi vrsti je rečeno, da se je treba boriti proti komunistom in socialistom, nato proti «aktivnim laikom» in laičnim političnim skupinam sploh, predvsem pa proti liberalcem in socialdemokratom. Škofje se morajo izjasniti glede različnih konkretnih pogojev in razmer, tako da se v določenih primerih iz upravičenih razlogov lahko odstopa od splošnega navodila. Kot primer se navaja možnost slabitve marksističnih in laičnih strank. Toda o potrebi takega odstopanja bodo morali škofje takoj obvestiti Sveto stolico. Mnogo manj stroga so navodila glede fašistov in monarhistov. Vendar pa je rečeno, da se v sedanjih pogojih katoliki ne smejo usmerjati na desničarske kandidatne liste.

Končno je v navodilih rečeno, da je ustanovljen pri konzistorialni kongregaciji poseben urad, ki bo stalno deloval in ki bo povezan z vatikanskim državnim tajnikom ter pošiljal pojasnila, odločal in sklepal o morebitnih odstopanjih od splošnih navodil v posameznih primerih.

Iz vseh navodil sledi torej, da bo nad volilnimi okrožji in nad vsemi volišči razprostrta mreža podrobne cerkvene organizacije, ki bo nadzorovala sleherno volišče in sleherna volivca ter volivko. Katoliški volivci bi morali torej po teh navodilih glasovati za tiste kandidate, ki jih bodo določili škofje, če ne bodo hoteli smrtno grešiti.

Kjer bo v posameznih primerih lahko določil tudi, komu morajo verniki dajati svoje preferenčne glasove. Navodila spreminjajo torej sedanji demokristjanski režim v frankistični, v katerem se izgublja avtonomija države in kjer dejansko vlada Cerkev. Ta režim hoče imeti po 25. maju tak parlament, ki bo omogočil vlado, katera bo smela sodelovati eventualno samo z monarhofašisti, ker kardinalska navodila zelo strogo obsojajo glasovanje tudi za liberalce in socialdemokrate. Le s fašisti in monarhisti so kardinali popustljivi.

Vatikansko glasilo pa danes ostro napada republikane in radikale in njihov protest proti škofovskemu vmešavanju v volitve. List se izgovarja, da so škofje samo poudarili obveznost, da mora vsak vernik glasovati in niso s tem storili nič drugega kot, da so prispevali k javnemu redu.. Nato «Osservatore Romano» pojasnjuje, da ni «vatikansko glasilo», temveč «glasilo rimskega škofa, t. j. papeža» in da torej ne gre za vmešavanje «tuje države» v ital. notranje zadeve.

Končno se ena novica o ubogem neapeljskem bivšem županu in «ljudskem» monarhistu Lauru: dokler je županoval je imela neapeljska občina 12 milijard dohodkov, izdatkov nič manj kot 37 milijard, dolgov pa «samo» — 125 milijard lir. Vest je opremljena z novimi obtožbami o Laurovih protizakonitostih in nerednostih v občinski upravi, ki je trajala že mnogo let, pa je te nerednosti demokristjanska vlada «šele» pred kratkim opazila, ...ker je pač tako hotela.

A. P.

—«»—

Gomulka je prispel v Budimpešto

BUDIMPEŠTA, 9. — Vračajoč se iz Sofije je prvi tajnik poljske komunistične stranke Gumulka prispel v Budimpešto, kjer se bo ustavil tri dni. V delegaciji je tudi ministrski predsednik Cyrankiewicz, minister za poljedelstvo Ochaž in drugi. Ob prihodu je Gomulka dejal. «Naša dva naroda imata skupen temeljni cilj: socializem. Poljski narod pripisuje velико vrednost borbi, ki jo vodi madžarski narod, in to še toliko bolj, ker ve, v kako težkih razmerah jo je vodil. Prepričani smo, da oo to prijateljsko srečanje pomagalo prijateljstvu med obema narodoma in bo prispevalo k njegovi okrepitvi.»

—«»—

Političen umor v Pakistanu

LAHORE, 9. — Voditelj pakistanske republikanske stranke dr. Khan Sahib je bil danes ubit v svojem stanovanju. Imel je 76 let. Po letu 1930 je bil voditelj kongresne stranke v obmejni severnozahodni pokrajini, leta 1937 pa je bil predsednik vlade te pokrajine. Bil je zvest pristaš in prijatelj Gandhija in Nehruja. Podvržen je bil številnim napadom članov muslimanske lige v Pakistanu. Bil je med najvidnejšimi politiki v Pakistanu. Ustanovil je republikansko stranko, ki je sedaj na oblasti v državi, in je bil zagovornik združitve Zahodnega Pakistana. Ubil ga je neki poštni uradnik, ki je bil odpuščen.

Nixon odpotoval iz Peruja v Ekvador

LIMA, 9. — Po dveh dneh bivanja v Peruju je podpredsednik ZDA Nixon z letalom odpotoval v Quito (Ekvador). Na letališču ga je pozdravil podpredsednik perujske republike Luis Gallos Porras, številni ministri in druge osebnosti.

Nixon pa je imel danes tiskovno konferenco, na kateri se mu je zdelo vredno ustavljati se pri incidentih na univerzi San Marcos. Pri tem se ni pomišljal na račun manifestantov uporabljati dokaj prostaške izraze. Glavni del tiskovne konference pa je bil vendar posvečen gospodarski politiki ZDA v Latinski Ameriki. Nixon je rekel, da skušajo ZDA spraviti svoje poljedelske viške tja, kjer ne škodujejo državam Latinske Amerike, ki proizvajajo iste produkte.

Perujsko veleposlaništvo v Washingtonu je izrazilo državnemu tajništvu obžalovanje zaradi incidentov proti Nixonu. Tudi Eisenhower je poslal Nixonu posebno poslanico, v kateri ga hvali zaradi poguma, ki ga je pokazal med demonstracijo, ki je bila naperjena proti njemu.

V pričakovanju odločilne faze pogajanj za sestanek najvišjih

Izjave Hruščeva in Hammarskjoelda - Pred novimi pobudami v Varnostnem svetu glede razorožitve?

MOSKVA, 9. — V moskovski prestolnici vztrajno krožijo govorice, da je zunanji minister Gromiko izročil trem zahodnim veleposlanikom med razgovorom v ponedeljek dolg dokument, v katerem so baje navedeni pogoji za konferenco najvišjih.

Govori se, da so o tem dokumentu razpravljali na konferenci zunanjih ministrov NATO v Kopenhagnu in sedaj pripravljajo tri zahodne vlade nova navodila svojim diplomatskim predstavnikom v Moskvi.

Tako Sovjetska zveza kakor tudi zahodne države želijo baje temeljito proučiti rezultate konference NATO, preden se lotijo odločilne faze pripravljalnih razgovorov.

Predstavnika angleškega in ameriškega poslaništva sta izjavila, da se do sedaj niso sporazumeli o novih sestankih z Gromikom glede konference zunanjih ministrov. Najtežavnejše vprašanje pri tem je sedaj sestav konference, glede katere zahteva Sovjetska zveza številčno pariteto.

Zahodne države so predlagale, naj bi začeli razpravljati o dnevnem redu konference zunanjih ministrov, in zadnja sovjetska spomenica sprejema v neki meri ta predlog, toda poudarja, da je treba prej doseči sporazum o nekaterih organizacijskih vprašanjih.

Moskovska «Pravda» piše danes, da je atlantska konferenca v Kopenhagnu dokazala, da so voditelji NATO «vedno bolj prisiljeni umikati se in manevrirati pod velikim pritiskom javnega mnenja».

«Konferenca, nadaljuje list, je šla popolnoma mimo važnih vprašanj, kakor je prekinitev jedrskih poizkusov, določitev neatomskega področja v Srednji Evropi itd. Atlantsko zavezništvo ostane vojaški blok. V glavnem se je zasedanje vrtelo okoli nasprotij med dvema tendencama. Bila je borba neenakih, ker so v atlantskem bloku ZDA gospodar, ki ne mislijo dajati računa o svojih akcijah, pač pa so navajene ukazovati in voditi».

Na sprejemu, ki je bil danes na češkoslovaškem veleposlaništvu v Moskvi ob češkoslovaškem narodnem prazniku, je Hruščev izjavil: «Mi hočemo konferenco na najvišji ravni. Hočemo jo v tolikšni meri kakor zahodne države. Toda če hočejo te ohraniti napetost, tedaj bo tako».

«Gospod Dulles, je nadaljeval Hruščev, je postavil predlog petih točk, o katerih naj bi govorili na konferenci najvišjih, toda nobena od teh točk ni sprejemljiva. Ameriški državni tajnik bi hotel likvidacijo nemške demokratične republike, toda to je nemogoče. Mi ne bomo dajali naših glav pod sekiro. Hočemo mednarodni sestanek na podlagi enakosti, zato da se spoštujejo interesi vseh držav. Hočemo sestanek, ki naj pripelje res do pomirjenja».

Zatem je Hruščev izjavil: «Mi verjamemo v razvoj naša gospodarstva in imeli smo uspehe na tem področju. Naše gospodarstvo ne potrebuje vojaških pogodb. Jutrišnji tisk bo objavil moje poročilo s tem v zvezi. Začeli bomo veliko ofenzivo za razvoj proizvodnje tekočega potrošnega blaga. Ko napovedujemo vojno, jo vodimo samo na tem področju».

Iz New Yorka poročajo, da je treba v tem mesecu pričakovati nove pobude v Varnostnem svetu v zvezi z razorožitvijo. Vendar pa japonski predlog za sklicanje razorožitvenega odbora ni naletel skoraj na nobeno podporo. Po mnenju ameriških in britanskih predstavnikov ne bi bilo nobenega pomena sklicati sejo tega odbora, dokler ostane Sovjetska zveza na svojem stališču. Po mnenju opazovalcev je utegnila Sovjetska zveza sama dati kako pobudo v Varnostnem svetu, sedaj ko se je konferenca NATO zaključila.

Glavni tajnik OZN Hammarskjoeld pa je danes na tiskovni konferenci v Ženevi izjavil, da je posegel v debato v Varnostnem svetu v zvezi z nadzorstvom nad Arktiko samo zaradi tega, ker je v tem predlogu videl realno možnost, da pride do sodelovanja, ki bi odpravilo sedanje nezaupanje v odnosih med Vzhodom in Zahodom. Ponovil je, kar je že izjavil v New Yorku, in sicer da je zagovornik tihe diplomacije ter da omeji svoja posredovanja na najnujnejše. Toda ob tej priložnosti je hotel povedati svoje osebno mnenje, ne da bi pri tem imel namen podpirati eno tezo namesto druge. «Sicer pa, je dodal Dag Hammarskjoeld, se mi ne more očitati pristranost». Ko so ga vprašali, kaj misli o konferenci najvišjih in o naraščajočem pesimizmu okoli pripravljalnih pogajanj, je glavni tajnik izjavil, da mu sedanje stanje ni znano.

—«»—

Izjave J. Petrića

BEOGRAD, 9. — Predstavnik državnega tajništva za zunanje zadeve Jakša Petrić je danes na tiskovni konferenci izjavil, da je po mnenju jugoslovanske vlade zelo koristno, da je prišlo do konkretnih razgovorov o konferenci na najvišji stopnji in je izrekel upanje, da bo v kratkem prišlo do konference. «Toda istočasno z zaskrbljenostjo opažamo, je pripomnil Petrić, da so se v zadnjem času pojavili nekateri elementi zaostritve, ki lahko otežkočajo sporazumevanje in napore v tej smeri.»

Ugotovil je, da so na konferenci vodilnih političnih strank Tunizije in Maroka in zastopnikov alžirske narodnoosvobodilne fronte prišla do izraza napredna stremljenja narodov teh držav po popolni neodvisnosti, in da rezultati konference v Akri prispevajo h krepitvi neodvisnosti in medsebojnega sodelovanja afriških držav in svetovnega miru.

Tuji novinarji so se posebno zanimali za obisk predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta SZ Vorošilova in jugoslovanske delegacije na Poljskem. Petrić je izjavil, da glede obiska Vorošilova ne more nič povedati. Glede obiska jugoslovanske partijske delegacije na Poljskem pa ne more nič dodati k prej objavljenemu skupnemu poročilu.

B. B.

Subandrio zahteva pojasnil o Dullesovih izjavah o Indoneziji

DJAKARTA, 9. — Indonezijski zunanji minister Subandrio je danes ponovno zahteval od ameriškega veleposlanika Jonesa pojasnila o nedavnih izjavah Dullesa v Kopenhagnu. Tam je namreč Dulles dejal, da bi vsak napad proti Novi Zahodni Gvineji imel hude posledice ne samo v južnovzhodni Aziji temveč tudi v zahodnem svetu. Preden bi komentiral Dullesove izjave, bo raje prej imel uradni tekst izjav, je Subandrio dejal novinarjem po razgovoru z Jonesom.

Vladne vojaške sile so pri uničevanju upornikov dosegle nadaljnje uspehe. Zasedle so tudi Batusangkar, še zadnjo «prestolnico» uporniške vlade, katere člani so pa pravočasno pobegnili. Obnovljen je tudi promet po cesti Padang-Bukittingi. Na vzhodni obali centralnega Celebesa so vladne čete zaplenile ogromne količine orožja.

V Djakarti se govori o načrtu za ustvaritev svobodnega indonezijskega pristanišča, ki bi lahko bilo konkurenčno Singapuru. Ni se sklenjeno, kje naj bi bilo to pristanišče, vendar je bilo vzetih v poštev več pristanišč severne in srednjezahodne Sumatre.

Centralna vlada je nabavila 32 ladij s skupno 65.000 tonami. Nabava spada v petletni načrt za ustanovitev trgovinske mornarice. Devet od teh ladij je že v službi.

Predstavnik indonezijskega letalstva je potrdil vest, da je 8. maja neko uporniško letalo bombardiralo pristanišče Ambon; škoda je majhna.

Predstavnik Foreign Officea je danes izjavil, da indonezijska vlada ni obtožila Velike Britanije zaradi tujega vmešavanja v Indoneziji. Indonezijski zunanji minister je britanskega veleposlanika v Indoneziji samo obvestil o obtožbah Indonezije proti nekaterim tujim državam, toda obtožbe niso bile naperjene proti britanski vladi. Predstavnik pa ni hotel povedati, na katere države so bile naslovljene te obtožbe. Nadalje je predstavnik dejal, da se se vedno ne ve, čigavo je bilo letalo, ki je pred kakimi desetimi dnevi potopilo neko britansko petrolejsko ladjo v pristanišču Balikpapan.

—«»—

Dullesovi razgovori v Parizu

PARIZ, 9. — Francoski zunanji minister Pineau je bil danes na kosilu z ameriškim državnim tajnikom Dullesom, ki je sedaj v Parizu kjer predseduje konferenci ameriških veleposlanikov v evropskih državah.

Domnevajo, da so na konferenci ameriških veleposlanikov govorili o aktualnih mednarodnih vprašanjih ter o položaju v Franciji in v Alžiru. Na konferenci je bil namreč navzoč tudi specialist za vprašanja Severne Afrike Porter.

Pet milijonov Grkov voli jutri poslance

Glavna borba med radikalno zvezo in liberalno stranko - Kompliciran volilni sistem

ATENE, 9. — V nedeljo bo več kot 5 milijonov Grkov na tajnem glasovanju izvolilo 200 poslancev za 4 leta. Pri razdelitvi sedežev bo veljal tako imenovani sistem okrepljenega proporca. Po tem sistemu se najprej sedeži razdelijo sorazmerno po prejetih glasovih, nato se nadaljnji sedeži razdele med stranke, ki so prejele vsaj 25 odstotkov glasov in koalicije, ki so prejele od 25 do 40 odstotkov glasov. Ta volilni sistem ima nazaj kot je očitno, da favorizira velike stranke ter tako zagotovi stalnost vlade.

Izvoja kandidate je predlo- zilo 32 strank, 9 od njih tvori dve posebni koaliciji. Med glavnimi strankami so: stranka nacionalne radikalne zveze, ki jo vodi bivši ministrski predsednik Karamanlis in ki je imela v prejšnji zbornici absolutno večino; liberalna stranka, ki jo vodita Papandreu ter Sofokles Venizelos ter enotna demokratična levica «EDA», stranka skrajne levice, ki jo vodi Passalidis. Koalicije pa združujejo v času volitev stranke, ki imajo skoraj vse v glavnem namen, da si med seboj dele določeno število poslanskih mest. Koalicija populistične stranke pod vodstvom stare populistične stranke Constantina Tsaldarisa združuje pet desničarskih strank.

Koalicija demokratične agrarne napredne zveze združuje štiri stranke z različnimi političnimi naziranji, med katerimi je progresistična stranka aktivnega in popularnega Spirosa Markezinisa, bivšega ministra v vladi maršala Papagosa. Razen «EDA» nima nobena stranka točno opredeljenih političnih ideologij, temveč gre predvsem za skupine, ki so zbrane okrog političnih osebnosti z določenim prestižem

Značilno je, da se nobena stranka niti skrajna desnica, ni ugodno izrekla za postavitev oporišč za vodene izstrelke v Grčiji. O kočljivem problemu Cipra so vse stranke razpravljale enako previdno.

Skoraj gotovo je, da se osta pri volitvah najbolj afirmirali Karamanlisova radikalna zveza ter liberalna stranka, čeprav je nemogoče postavljati kaka resna prerokovanja, in to že zaradi kompliciranega volilnega sistema.

Laburisti osvojili nadaljnjih 12 občin

Pri dopolnilnih občinskih volitvah so konservativci izgubili 292 sedežev, laburisti pa so jih pridobili 295

LONDON, 9. — Pri občinskih volitvah v 373 občinah v Angliji in Walesu, ki so bile včeraj in na katerih so na novo izvolili tretjino svetovalcev, so konservativci doživeli podoben poraz kot pred nekaj tedni pri volitvah za svete grofij. Pri včerajšnjih volitvah so konservativci izgubili 320 sedežev, medtem ko so jih pridobili samo 28. Laburisti so izgubili 48 sedežev, a so zato pridobili nič manj kot 343 novih. Tudi liberalci so jih 54 pridobili, medtem ko so jih izgubili samo 5. Neodvisni so pa 84 izgubljenih nadoknadili s komaj 33 dobljenimi sedeži. Po teh spremembah so si laburisti priborili večino v 12 nadaljnjih občinah.

Britanska vlada je danes napravila nov poizkus, da bi odvrnila grožnjo vsedržavne stavke železničarjev. Ta grožnja namreč obstaja, odkar traja stavka uslužbencev londonskih avtobusov, to je pet dni. Minister za delo Mac Leod je sklical na svoje ministrstvo predstavnike britanske komisije za prevoze ter predstavnike treh sindikatov železničarjev. Ob koncu razgovora, ki je trajal približno eno uro, ni bilo nikakih izjav. Izvedelo se je samo, da se bo razgovor nadaljeval v torek.

Predstavniki sindikatov pa so se postem med seboj pomenili o izjavah Mac Leoda, pozneje pa so imeli še en razgovor s šefom ministrske komisije za spravo Wilfredom Nedenom. Zdi se, da so dopoldne voditelji sindikatov gojili upanje, da bo Mac Leodova intervencija napravila konec krizi, ker se je pač pričakovalo, da bo minister dal kako obljubo na podlagi katere bi 450.000 uslužbencev železnic v kratkem prejelo povišanje plač.

Stavka 50.000 uslužbencev londonskih avtobusov se je danes nadaljevala. Nobeden od 8.400 avtobusov že od polnoči v nedeljo ne vozi po londonskih ulicah. Mac Leod pa je odklonil, da bi interveniral v tej stavki, češ da raje počaka «ugodnega trenutka».

Foreign Office bo izvedel večjo spremembo med diplomatskim osebjem Velike Britanije, in sicer zlasti na Srednjem Vzhodu. Veleposlanik v Ankari James Bawker je premeščen na Dunaj, kjer bo nadomestil Geoffreya Wallingerja. Za veleposlanika v Ankari pa je bil imenovan politični rezident Velike Britanije v Perzijskem zalivu Bernard Burrows. Angleški veleposlanik v Beirutu George Middleton pa je bil imenovan na dosedanje mesto Burrowsa, medtem ko bo v Beirut prišel sedanji minister pri britanskem stalnem poslaništvu v OZN Ponsonby Moore Crosthwait.

—«»—

Narastlo na 112 število žrtev pri trčenju vlakov

RIO DE JANEIRO, 9. — Pozno popoldne se je zvedelo na podlagi uradnih podatkov, da je pri včerajšnji železniški nesreči zgubilo življenje 112 potnikov, 315 pa jih je bilo ranjenih. Od teh je 50 hudo ranjenih.

Predsednik Kubiček je sporočil, da je sprejel ostavko treh visokih funkcionarjev brazilskih železnic ter da je sklical sestanek ministra za promet in ravnatelja zveznih železnic.

Kubiček, ki je zdravnik, je odšel na kraj nesreče, takoko so ga o njej obvestili. Po prvih ugotovitvah se je nesreča dogodila zaradi napake strojevodje v vlaku, ki je vozil proti predmestju. Z vlakom je zavozil brez dovoljenja na tir, po katerem je imel priveziti vlak v nasprotni smeri. Vlak, namenjen v Rio de Janeiro, je stal na tiru in drugi vlak je zavozil vanj s hitrostjo okoli 45 kilometrov na uro.

Pflimlin bo danes sporočil ali bo sestavil novo vlado

Molletovo spodbujanje - Smrtna obsodba nad tremi francoskimi vojaki v Alžiru zaradi mučenja, posilstva in umorov - Francoski vojaki so letos do 1. maja ubili 12.641 Alžircev

PARIZ, 9. — Predsednik MRP Pierre Pflimlin se po neuspehu številnih drugih trudi, da bi rešil krizo, ki jo označujejo za najresnejšo v povojni dobi. Danes je Pflimlin sprejel socialističnega voditelja Molleta, voditelja zmernih Pinaya, tajnika zveze kristjanskih delavcev Bouladouxa, radikala Faurea in načelnika glavnega štaba generala Elyja.

Ni še znano, kakšno stališče bodo zavzele posamezne skupine, ki se še vedno posvetujejo. Samo radikalna stranka je potrdila svoje prejšnje stališče, da je za «liberalni razvoj» politike v Alžiru.

Pflimlinu ugodno izjavo je podal tudi Mollet. Izjavil je, da je Pflimlina «živo spodbujal, naj da pozitiven odgovor predsedniku republike», in je izrekel «osebno prepričanje, da Pleven lahko računa na ugodno glasovanje pri investituri in verjetno na našo podporo». Pripomnil pa je, da ne govori kot voditelj SFIO. Zato se bo šele jutri vedelo, ali bodo socialisti sodelovali v novi vladi ali ne.

S tem v zvezi se vodi v vodstvu SFIO živahna bitka. Bivši guverner za Alžir Lacoste je prišel v Pariz se posebno jezen «na tiste, ki zaradi svoje neodločnosti povzročajo prelivanje nove krvi v Alžiru». Na drugi strani se zdi, da sta se Mollet in Pineau vrnila z zadnjega sestanka Socialistične internacionale v London prepričana, da socialisti ne smejo biti več dolgo povezani s posredno ali neposredno odgovornostjo za politiko v Alžiru, vsaj dokler se ne bo ustvarila široka večina za jasno «liberalno» politiko. Zato je malo verjetnosti, da bodo socialisti sodelovali v vladi.

Poudariti je treba tudi izjavo, ki jo je po razgovoru s Pflimlinom podal glavni tajnik zveze kristjanskih delavcev Boulaudoux. Izjavil je: «Glede alžirskega vprašanja, ki tako močno bremeni naše in mednarodno življenje, smo odločno zahtevali, naj se išče miroljubna rešitev s pogajanji, da se vzpostavijo pogoji za miroljubno sožitje med obema skupnostima.»

Čeprav se bo vodstvo MRP sestalo šele jutri zjutraj, računajo, da bo prva točka Pflimlinovega programa razvoj francoskega stališča glede Alžira «v liberalnem smislu», čeprav bo moral Pflimlin imeti opravka z Bidaultovo opozicijo in z zmernimi, ki jih vodi Soustelle.

Drugi dve točki Pflimlinovega programa sta borba proti inflaciji in primanjkljaj plačilne bilance ter reforma ustave.

Zvedelo se je, da bo Pflimlin poročal predsedniku republike šele jutri. Če bo uspel, bo po osmih letih imela Fracija zopet demokristjanskega predsednika vlade. Pflimlin ima 51 let in je posegel v politično življenje ob osvoboditvi. Bil je član petnajstih vlad. Pflimlin je specialist za finančne zadeve in je objavil številna tehnična dela.

Urad alžirske narodnoosvobodilne fronte v Tunisu javlja, da so v Alžiru izvršili smrtno obsodbo nad tremi francoskimi vojaki, ki so bili obsojeni na smrt zaradi mučenj, posilstva in umorov med civilnim prebivalstvom v vasi Ramel Souk. Uradno poročilo, ki ga je objavilo vojaško poveljstvo narodnoosvobodilne vojske, pravi, da je posebno sodišče narodnoosvobodilne vojske, ki deluje na narodnem ozemlju, obsodilo omenjene tri francoske vojake na smrt 25. aprila. Razsodba je bila izvršena 30. aprila zjutraj.

Uradno poročilo pravi dalje, da so omenjeni vojaki izvršili svoje zločine na nekem posestvu v kraju Ramel Souk v departmaju Costantina. Poročilo dodaja, da se sedaj vodi kazenski postopek v zvezi z drugimi podobnimi primeri.

Francosko vojaško poveljstvo pa je včeraj objavilo podatke, ki navajajo, da so francoske čete od začetka tega leta do 1. maja ubile 12.641 Alžircev, ujele pa 2.506.

Odgovor glasila ZKJ na napade kitajskega «Ljudskega dnevnika»

Borba proti «revizionizmu» ZKJ koristi le sovražnikom socializma

Zgodovina je že obsodila podobne metode in bilo bi tragično, če bi se to moralo še enkrat ponoviti - Napad na ZKJ je vračanje na stare metode in dokaz neiskrenosti ob podpisu prejšnjih dogovorov

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 9. — Glasilo ZKJ «Komunist» vidi v članku glasila KP Kitajske «Žen Min Ži Bao» («Ljudski dnevnik»), ki v zvezi s programom ZKJ poziva «na veliko borbo proti jugoslovanskemu revizionizmu, od katere je odvisna stvar delavskega razreda in stvar socializma sploh», obnavljanje resolucije Informbiroja in informbirojevskega pritiska na Jugoslavijo. Različno od tiska držav tako imenovanega socialističnega tabora, ki vedno samo napada, ne da bi prej najprej seznanil čitatelje z nasprotnim mnenjem, objavlja jugoslovansko časopisje, kakor vedno doslej, obširne izvlečke iz članka omenjenega kitajskega lista.

Kitajski komunisti, ugotavlja «Komunist», so se samovoljno postavili v vlogo sodnika in odločajo, kaj je pravilno in kaj ni pravilno. Ne gre jim za to, da bi na marksistični način razčistili nekatere probleme, temveč da izolirajo ZKJ, ki je postavila na dnevni red te probleme. Avtorji članka v «Žen Min Ži Bao» se ne poslužujejo argumentov in dejstev, temveč se sklicujejo na izjavo 12 komunističnih držav, ki je jugoslovanska delegacija iz znanih razlogov ni podpisala, in ker se ne strinjajo z mnenjem jugoslovanskih komunistov, pozivajo na križarsko vojno proti Jugoslaviji, čeprav je bilo prej soglasno ugotovljeno in dogovorjeno, da bo kljub nesoglasjem potrebno sodelovanje na področju obrambe miru, socializma in krepitve naprednih sil v svetu.

«Tako ravnanje, ugotavlja «Komunist», dokazuje samo dvoje: da prej niso bili iskreni, oziroma da so spremenili svoje stališče in da se vračajo na stare metode. Jugoslavija ni in ne bo nikdar postala objekt nobene politike. Zato je, kakor je rekel na kongresu maršal Tito, izguba časa, če mislijo, da bodo Jugoslavijo pod pritiskom prisilili, da zapusti svoje načelno stališče v mednarodnih in notranjih vprašanjih.»

«Komunist» primerja posamezne odstavke iz resolucije Informbiroja iz leta 1948 z odstavki iz članka v «Žen Min Ži Bao», ki so samo besedno različni, vsebinsko pa skoraj popolnoma enaki, kar dokazuje, da so avtorji članka izvlekli iz arhiva zloglasno resolucijo Informbiroja in da uporabljajo metode druge resolucije iz leta 1948, ki jo sicer avtorji članka obsojajo kot nepravilno in skušajo ločiti podobno kakor pred leti «vodilno skupino jugoslovanskih komunistov» (takrat so jo imenovali kliko, op. ur.) od ostalega članstva. Ni slučajno, da kitajski tisk prav te dni ponovno objavlja resolucijo Informbiroja. Ta resolucija ugotavlja «Komunista», je imela svojo logiko in tisti, ki čutijo potrebo, da jo branijo, stopajo na pot, ki jih bo pripeljala do trditve, da se v Jugoslaviji ne gradi socializem, da jih to osvobaja obveznosti, ki jih imajo do nje kot socialistične države, in da jim to dovoljuje začeti gonjo proti Jugoslaviji.

Prevzemajoč logiko in metode Informbiroja postavljajo kitajski komunisti sebi kot glavno vlogo vmešavanje v notranje zadeve Jugoslavije, borbo proti socialistični Jugoslaviji in to «v interesu socializma». «Mogoče je koristno spomniti, ugotavlja «Komunist», da so s postavljanjem borbe proti socialistični Jugoslaviji za glavno nalogo in zapostavljanje skrbi za razvoj socializma v lastnih državah, avtorji prve resolucije neslavno končali in da je od 17 podpisnikov resolucije 12 neslavno oziroma tragično končalo, medtem ko je socialistična Jugoslavija postala močnejša, bolj enotna kot kdaj koli prej. «Komunist» ugotavlja dalje, da se pisanje kitajskega lista ne more drugače tolmačiti kot da so vodstva komunističnih partij normalizirala svoje odnose z Jugoslavijo, ker so pričakovala, da bodo jugoslovanski komunisti naknadno sprejeli to, kar so odklonili leta 1948, in poudarja, da Jugoslavija ne bo za nobeno ceno sprejela po desetih letih tega, kar je prej odbila. Jugoslovanski komunisti niso nikdar trdili, da metode, ki se uporabljajo na Kitajskem, ne odgovarjajo kitajskim pogojem; prav tako niso nikoli svoje metode, ki jih imajo za pravilne, proglašali za univerzalne. Jugoslovanski komunisti so razumeli duha XX. kongresa KP SZ kot vnašanje širših enakopravnih odnosov med socialističnimi državami in partijami. V takem duhu je bila sestavljena tudi izjava kitajske vlade od 1. novembra 1956. Sedaj pa glasilo KP Kitajske ne oživlja ponovno samo resolucijo Informbiroja, temveč tudi metode, ki so prizadejale toliko škode mednarodnemu delavskemu gibanju. Glede na veliko škodo, ki jo lahko prizadene obnavljanje takih metod, je potrebno, da avtorji članka, a ne jugoslovanski komunisti, «trezno razmišljajo» o svojem ravnanju. Kajti tu ne gre za kritiko programa ZKJ, temveč za političen dokument, ki ima daljnosežne posledice. Program ZKJ obvezuje samo jugoslovanske komuniste. Določa samo jugoslovansko notranjo in zunanjo politiko, temelji na politiki solidarnosti z vsemi socialističnimi silami v vprašanjih obrambe miru, socializma in krepitve naprednih sil v sodobnem svetu.

Zato se postavlja vprašanje, proti komu pozivajo avtorji članka na borbo. Očitno odrekajo ZKJ pravico, da sama določa svojo politiko na podlagi lastnih ocenitev notranjih in mednarodnih političnih pogojev in izkušenj iz borbe drugih socialističnih sil. Z drugimi besedami, «Žin Min Ži Bao» brani metode in ravnanje v mednarodnem gibanju, ki jih je zgodovina obsodila. Zavzema se za formalno mehanično enotnost in razbija stvarno enotnost zasnovano na internacionalistični solidarnosti enakopravnih partij delavskega razreda.»

«Poleg tega, ugotavlja «Komunist», morajo avtorji članka trezno razmisliti in uvideti, da s takim pisanjem škodujejo naporom za utrditev miru in da s takim ravnanjem ni, a ne ZKJ, pomagajo imperialistom. Jugoslavija nikogar ne ogroža. Ne poteguje se za nobeno vodilno vlogo in tudi ni v stanju, da bi takšno svojo vlogo komur koli vsilila. Zato grožnja o prekinitvi prijateljskih odnosov z Jugoslavijo in pozivanje na borbo proti jugoslovanskemu «revizionizmu» ni nič drugega kot dajanje orožja v roke sovražnikom socializma. Zgodovina je za sedaj obsodila podobne metode. Bilo bi tragično, če bi se to moralo še enkrat ponoviti,» zaključuje «Komunist» in ugotavlja, da je Jugoslavija ne glede na obtožbe trdno ostala na svojih načelnih pozicijah čim plodnejšega sodelovanja z vsemi socialističnimi državami in komunističnimi partijami na načelih enakopravnosti, prostovoljnosti in nevmešavanja v notranje zadeve, na načelih stvarnega, a ne monopoliziranega internacionalizma.

Nocojanja beograjska «Borba» in «Politika» in ostalo jugoslovansko časopisje objavljajo v celoti članek «Komunista» in daljši izvleček iz članka «Žen Min Ži Bao».

B. B.

—«»—

«Pravda» kritizira «revizionizem» ZKJ

MOSKVA, 9. — Po napadih kitajskega «Ljudskega dnevnika» in češkoslovaškega tednika «Tworba» ki ju je ponatisnila moskovska «Pravda», objavlja ta list danes svoj prvi kritični članek kongresa ZKJ. List poudarja med drugim, da predstavlja «več točk programa ZKJ revizijo marksizma-leninizma».

«Voditelji ZKJ, piše dalje list, pa niso znali potegniti pravilne lekcije iz prijateljske kritike komunističnih partij. Prepustili so se histeričnim napadom proti bratskim partijam. Taka stališča zahtevajo načelno kritiko in odločen odgovor.»

Nato omenja list Titov govor in pravi, da iz njega sledi, da «postavljajo voditelji ZKJ sovjetsko zvezo na isto raven z imperialističnimi silami, močno pačijo zgodovinsko dejstvo in pripisujejo Sovjetski zvezi politiko sile in napadanja ter težnje k svetovni hegemoniji. Trditi — kot je storil Tito — da je sovjetska politika v prvih povojnih dneh izražala težnjo po svetovni hegemoniji, je isto kot ponavljati izmišljotine imperialističnega tiska o sovjetskem imperiju obkoljenem od satelitov». Glede blokov pa piše «Pravda», da razdelitev sveta na dva bloka ni bila izraz oseb ali partij. Ustvarjanje svetovnega tabora miru, tabora, ki je nasproten imperialističnemu, odgovarja zakonom zgodovinskega razvoja človeške družbe. Socialistični in imperialistični tabor sta odraz dejstva, do obstajata danes v svetu dva socialna in gospodarska sistema, ki bosta obstajala še nadalje dolgo časa e

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 22,5, najnižja 15,7, zračni tlak 1023,1, veter jugozahodnik 4 km na uro, vlaga 66 odst., morje mirno, temperatura morja 19,6.
Vreme danes: Zmerno oblačno.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 10. maja
Antonin, Živa
Sonce vzide ob 4.41 in zatone ob 19.22. Dolžina dneva 14.41. Luna vzide ob 0.39 in zatone ob 11.20.
Jutri, NEDELJA, 11. maja
Frančišek, Ljerka

Številna manjša volilna zborovanja

Slovenci naj na teh volitvah strnjeno glasujejo za delavske liste

Prihodnji teden bodo govorili v Trstu prvaki strank - V ponedeljek pride Fanfani, v petek Nenni, v nedeljo 18. t. m. pa Lauro

Volilna kampanja je bila sinoči nekako manj živahna delno v pričakovanju nedelje, ko bodo imele vse stranke večja zborovanja, delno pa v pričakovanju prvakov strank, ki bodo govorili prihodnji teden. Socialisti so tako že napovedali, da pride prihodnji petek v Trst tajnik stranke Pietro Nenni, ki bo govoril ob 19. uri na Trgu Unità. Tajnik KD Fanfani pa bo prišel v ponedeljek, monarhist Lauro v nedeljo 18. maja, medtem ko še ni znano, kdaj bodo prišli v Trst vidnejši predstavniki komunistov.

PSI je imela včeraj več zborovanj in je na dveh v okoliških vaseh Gropadi in Trebčah govoril kandidat Bidovec, ki je poudaril, da veže Slovence z italijanskim delovnim ljudstvom mnogo vezi že iz razdobja pred prvo svetovno vojno. To prijateljstvo je ostalo neokrnjeno med fašizmom in se je zlasti okrepilo v narodno - osvobodilnem boju. Isto prijateljstvo nas veže tudi danes in imamo zagotovljeno pomoč od italijanskega delovnega ljudstva. Mi znamo ceniti to dragoceno pomoč, ker vemo, da bi bili sicer na milost in nemilost predani nasilju italijanskih nacionalistov.

Nato je govornik orisal težak politični in gospodarski položaj v Trstu ter brezpravnost Slovencev ter zlasti obsodil dejstvo, da se še vedno ne izvajajo določbe londonskega sporazuma. Zaključil je, da je za tako stanje prvenstveno kriva Krščanska demokracija, ki ima že deset let oblast v rokah. Doslej nam ta stranka ni ničesar dala in sedaj ničesar niti ne obljublja, ker nas prezira in nam noče ničesar dati.

Kdor bo dal svoj glas za KD, bi s tem sam dal bič v roke najhujšemu valptu slovenskega naroda. Kdor pa druge nagovarja v to, zavestno zavaja ljudstvo od svete borbe za njegove narodnostne pravice. Slovenci moramo na teh volitvah strnjeno glasovati za delavske liste. S tem, da izročimo svoje priznanje socialistom, tretji najmočnejši italijanski stranki, ustvarimo možnost, da pride s pomočjo ostankov v parlament drugi tržaški delavski poslanec. S to izvolitvijo bi Slovenci dosegli največjo zmago in jamstvo, za uresničenje svojih zahtev, saj se bodo delavski poslanci borili v parlamentu za uresničitev tržaških gospodarskih in socialnih zahtev in za narodnostne pravice slovenskega dela prebivalstva.

Značilno je, da demokristjanski nosilec liste prof. Sciolis, ki je imel sinoči zborovanje na Trgu Goldoni, ni niti z eno besedico omenil slovenskega nacionalnega vprašanja, ki — to mora tudi on priznati — nedvomno obstaja na tržaškem področju. Prav obratno, govoril je o «obrambi italijanskih nacionalnih vrednot» — ki jih nihče ne ogroža, saj so Italijani tu v večini — in s tem uporabil isto izrazoslovje, ki smo ga vajeni na zborovanjih fašistov.

V svojem govoru je demokristjanski prvak predvsem dokaj šibko in nepreprečljivo odgovarjal na kritike, ki lete na KD zlasti z leve. Tako je dejal, da se očita KD premala dejavnost, da ni naredila ničesar, da pa so zasluge KD naslednje:

1. Svoboda, ki je nedvomno važna stvar in katera naj bi obstajala po zaslugi KD — seveda pa istočasno ni odgovoril na upravičene očitke predvsem komunistov, da KD svojo svobodo razume predvsem kot svobodo bogatih, da postanejo še bogatejši.

2. Gospodarski napredek, ki pa nikakor ni zasluga demokristjanov, saj se opaža v vseh deželah na svetu in je drugod — kjer ni KD na oblasti — še hitrejši, in istočasno uživajo koristi od tega napredka v prvi vrsti delovni sloji, medtem ko v Italiji rastejo dobički velekapitalistov.

Zanimivo je, da se je hvalil celo z načrtom Vanoni, ko pa je dobro znano, da je prav KD s prikritim veseljem pokopala po Vanonijevi smrti ta načrt. Zaslugo naj bi predstavljalo dejstvo, da niso uvedli novih davkov, kar pa samo potrjuje kritike, da še vedno ostaja v veljavi starodavni davčni sistem, ki nizke tlači, veliki pa se mu izmuznejo.

Zelo na dolgo je govoril, da je KD sledila vedno isti poti in ostala strogo sredinska stranka, in v ta namen po svoje orisal zgodovino zadnjih vlad, kjer je seveda «pozabil» navesti, da se je Zolijeva vlada lahko ohranila pri življenju z odločujočimi glasovi fašistov in monarhistov.

Zanimiv je bil zlasti za Trst sicer krajši in nekako mimogrede orisan gospodarski program KD, ki se popolnoma podreja zahtevam gospodarske desnice. Osnova tega programa naj bi predstavljala zaščita liberalizma v gospodarstvu in kar je za Trst še zlasti nevarno, izvajanje načela stroge gospodarnosti za podjetja IRI. Po tem načelu lahko tržaške ladjedelnice takoj zapro, ILVA preneha s proizvodnjo in ladje državnih pomorskih družb ne bi mogle več pluti iz pristanišča, ker je pač objektivni položaj tak, da morajo vsa ta podjetja dobiti državno pomoč.

Zaključek vseh teh ugotovitev, naj bi po mnenju KD predstavljala volja vseh volivcev, da dajo tej stranki absolutno večino, ker naj bi se drugače glasovi razpršili in ne bi mogel nihče vladati.

Skratka KD tudi v Trstu zahteva, kot povsod v Italiji, absolutno večino, tako da bi lahko še bolj nemoteno vedrila in oblačila.

PSDI je imela sinoči vrsto zborovanj v okoliških vaseh, kjer so govorili vsi štirje kandidati te stranke: Lonza je govoril v Zgoniku, Miani v Velikem Repnu in Mačkovljah, Dulci na Repentabru in Giuricin na Proseku. Govorniki so polemizirali z desnico, ki hoče obnoviti gesla, ki so prizadejala že toliko škode na našem področju in hočejo obnoviti mržnjo, ter zaključili, da mora po besedah Slataperja postati naše mesto stična točka različnih narodov.

Jutri občni zbor Slov. gospodarskega združenja

Kot smo že poročali bo v nedeljo dopoldne ob 9. uri v dvorani trzaške trgovinske zbornice v Ul. San Nicolò št. 5 šesti redni občni zbor Slovenskega gospodarskega združenja. Na dnevnem redu je poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in nadzornega odbora ter volitve novega predsednika in novega upravnega odbora.

V okviru priprav za ta redni občni zbor so se v sredo sestali člani uvozniki in izvozniki, ki so obravnavali vrsto vprašanj in sprejeli več predlogov ter priporočil. Predlagali so, da Slovensko gospodarsko združenje ustanovi podružnico v Gorici ali pa da postane pobudnik sorodne organizacije na Goriškem. Obravnavali so vprašanje namestitve mladine in predlagali uvedbo tečaja srbo-hrvaščine. Izrazili so željo, da pride do pogostejših stikov z gospodarskimi predstavniki sosednjih področij. Dali so pobudo, da združenje ustanovi svoj klub. Končno so trgovci z lesom predlagali naj bi se postavili dve tehtnici za tehtanje blaga na bloku pri Frnetičih in na Pesku, ker bi tako operaterji prihranili mnogo časa in so podčrtali potrebo izboljšanja telefonskih zvez.

Stavka delavstva cementnih in električnih podjetij

Vsedržavne sindikalne organizacije delavcev in nameščencev električnih podjetij organizirajo tudi 12., 13. in 14. t. m. kakor že 5. in 6., splošno stavko te stroke

Kakor smo že poročali, je prva stavka po vsej Italiji prav lepo uspela, razen na Tržaškem, zaradi premajhnega odziva delavstva, ki je zaposleno pri podjetju SELVEG. Upati je, da bodo pri prihodnji stavki tudi delavci v tem podjetju dokazali svojo sindikalno zavednost in se ne bodo pustili ustrahovati od delodajalcev.

Tudi delavci cementne industrije bodo spet stavkali 16., 17. in 18. t. m., kakor so že pred nekaj dnevi. Prva stavka delavcev cementne industrije, ki zahtevajo zvišanje svojih prejemkov in izboljšanje delovnih pogojev, je lepo uspela v vseh italijanskih pokrajinah in tudi na Tržaškem pri podjetju Italcementi.

Zvišanje družinskih doklad

Kakor poroča ANSA, je komisija za ugotovitev življenjskih stroškov na svoji seji 2. maja ugotovila, da so se življenjski stroški povišali za eno točko. Po veljavnem sporazumu bodo to točko prišteli k družinski dokladi.

Na sestanku predstavnikov delodajalcev in sindikatov, so določili naslednje poviške v premični lestvici delavcev v industriji: 11 lir za vsakega otroka (doklada se bo zdaj torej zvišala od 167 na 178 lir dnevno), za ženo 11 lir (od 116 na 127 lir dnevno). Sindikalne organizacije so se dogovorile, da bodo posredovale pri INPS za čimprejšnjo izvedbo, oziroma izplačilo omenjene družinske doklade.

Zaradi nepopustljivosti brodarjev

24-urna stavka pomorščakov vseh sindikalnih organizacij

Zaradi stavke ni včeraj odplula ladja «Ausonia», danes pa bo morda odložila odhod «Vulcania»

Kakor je bilo pričakovati po skupščini pomorščakov, ki je bila v sredo, sta sindikat SIN DAN in Zveza pomorščakov FIOM-CGIL včeraj napovedali 24-urno stavko, ki se bo zaključila danes ob 12. uri, v znak protesta proti odklonilnemu stališču lastnikov ladjevja ,ki nočejo sprejeti upravičenih zahtev pomorščakov in uslužbencev, ter proti aretaciji glavnega tajnika sindikata SINDAN dr. Auricchia, ki so ga včeraj aretirali, nekaj ur pozneje pa izpustili po začetku stavke, ki je zajela vso Italijo. Dr. Auricchio je bil takoj po svoji izpustitvi pri ministru za trgovinsko mornarico Cassianiju, s katerim se je razgovarjal o vprašanjih pomorščakov.

Zaradi stavke niso odplule ladje iz raznih italijanskih pristanišč; v Trstu ni včeraj ob 16. uri odplula ladja «Ausonia»; zdi se pa da tudi «Vulcania» ne bo danes odplula točno ob napovedanem času (ob 10. uri), ker bo stavka trajala do 12. ure. V Trstu so se stavke udeležili pomorščaki in drugo osebje ladij «Vulcania», «Ausonia» ter «Celio».

Na zahtevo sindikatov in pomorščakov so se 22. aprila začela pogajanja glede delavskih zahtev, toda delodajalci so takoj pokazali, da ne marajo sprejeti predlogov sindikalnih organizacij in upravičenih zahtev pomorščakov. Kakor smo že pred kratkim poročali, zahtevajo pomorščaki revizijo sporazuma iz leta 1956 glede ukinitve splošnega turnusa in izmene ter zvišanje prejemkov; nagrado pomorščakom, ki so zaposleni na cisternah ter pri prevozu goriva; podaljšanje dobe plovbe v inozemstvo; doklado za nadurno delo pri premikih v pristaniščih; znižanje tedenskega delovnega urnika strojevodij, osemurni delovni urnik kuharjev in natakarjev; tridesetdnevni letni dopust vsemu osebju, enotno kuhinjo za vse člane posadke, 14. plačo itd.

Nov pravilnik za osebje pokrajine

Posebna komisija pokrajinskega sveta že dalj časa pripravlja nov pravilnik za osebje pokrajine. Doslej je imela komisija 11 sej, sedaj pa bo še bolj pohitela z delom. Nov pravilnik bo sestavljen iz 160 členov, ki bodo določili novo ureditev uradov, kariero juridični in ekonomski status osebja Pravilnik določa tudi razne pogoje za sprejem v službo, pri čemer pridejo v poštev omejena starost, uživanje državljanskih pravic, šolska izobrazba, vojaška služba itd. Vsekakor pa imajo prednost razni civilni in vojni invalidi.

Novi pravilnik predvideva stalež 28 funkcionarjev, 83 vodilnih uradnikov, 96 izvršilnih uradnikov in 89 pomožnih uslužbencev. Nadalje določa minimalne začetne plače, ki gredo od 501.000 do 1.650.000 lir na leto. Uslužbenci bodo imeli pravico do neomejenega števila 2,5 odstotnih dvoletnih periodičnih poviškov na osnovi začetne plače.

Poživljeno «delo» tatov

Tatvine v 3 pisarnah toda s pičlim plenom

Samo zastopniku podjetja «Hoover» so odnesli 50 tisočakov

Tatovi so zopet postali agilnejši in med predvčerajšnjim dnem so kar trikrat vlomili v pisarne podjetij, kjer so menili, da denarja ne bi smelo manjkati. V vseh treh primerih pa so morali razočarano oditi. Tatvino in poskus vloma je predvčerajšnjim prijavil 65-letni Luigi Salvador iz Drevoreda XX. septembra, ki je z Edoardom Cibinom iz Ul. Maiolica lastnik podjetja v Ul. Filzi. Neznani tatovi so vlomili v njune poslovne prostore, kjer so se spravili na železno blagajno. Ta pa se ni vdala in tatovom ni preostalo drugega, kot da so se oddaljili le s poldrugim tisočakom, ki so ga našli nekje v predalih.

Luigija Cortellinija iz Ul. Tedeschi, zastopnika tvrdke «Hoover», so tudi obiskali tatovi in ker niso našli nič boljšega, so si odnesli likalnik in 50 tisočakov.

Drugi ali pa morda isti tatovi so vlomili tudi v ambulanto in odvetniško pisarno Enrica in Domenica Adovasia v Ul. Trento, kjer pa niso našli ničesar, pa čeprav so brskali po vseh mogočih predalih. S svojim vedenjem pa so vseeno povzročili pet tisočakov škode. Vse tatvine so bile izvršene predvčerajšnjim nekako med 12.30 in 15. uro. Policija je uvedla preiskavo z uparjem, da bo spravila nesramneže za zapahe.

Padec motociklista

Proti večeru pa je Mario Sparatore iz Ul. Ghirlandaio med vožnjo z motornim kolesom ISO izgubil pod predorom pri Miramaru oblast nad vozilom in padel na tla, kamor je zavlekel tudi nekaj let mlajšega brata Stefana, ki se je vozil z njim.

Pri padcu se je Sparatore potolkel in ker je imel tudi poškodbe na glavi, so ga morali odpeljati z rešilnim avtom v bolnišnico. Tu so ga zdravniki pridržali na I. kirurškem oddelku in če ne bo komplikacij, bo 22 let stari fant okreval v 10 ali v najslabšem primeru v 15 dneh.

OD VČERAJ DO DANES

DAROVI IN PRISPEVKI

V spomin pokojnega Ferruccia Jakomina daruje profesorski zbor industrijskega tečaja v Nabrežini 6.400 lir Dijaški Matici.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 9. maja t. l. se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo je 12 oseb, poroki pa sta bili 2.

POROČILI SO SE: slaščičar Cesare Tiozzo in prodajalka Alda Filippi, knjigovodja Pasquale Gallo in uradnica Dorina Nasciguerra.

UMRLI SO: 84-letni Josip Černigoj, 74-letni Giuseppe Postogna, 75-letni Ivan Glavina, 92-letni Francesco Gropallo, 78-letna Carlotta Destalles vd. Eckerrieder, 92-letni Ivan Zemanek, 71-letna Luigia Filej vd. Salvi, 69-letni Alfonso Consalvo, 90-letna Teresa Ghetz vd. Crecich, 58-letni Egidio Parovel, 75-letna Alfonsa Serpentelio vd. Boglino, 63-letni Ermenegildo Pison.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

INAM — Al Cedro, Trg Oberdan 2; G. Papo, Kjadin 1095 (Sv. Alojzij); Picciola, Ul. Oriani 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Serravallo, Trg Cavana 1.

Valute

	Milan	Rim
Zlati funt	5.900.—	6.100.—
Marengo	4.750.—	4.950.—
Dolar	622.—	626.—
Frank franc.	132.—	136.—
Frank švicar.	144.—	146.—
Sterling	1.720.—	1.760.—
Dinar	82.—	85.—
Šiling	23.75	24.25
Zlato	710.—	712.—
Zah. n. marka	147.50	149.50

RADIO

SOBOTA, 10. maja 1958

TRST POSTAJA A

7.00 Jutranja glasba; 11.30 Brezobvezno — drobiž od vsepovsod in... Predavanje: «Rekorderji med pohabljenci»; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Orkester Guido Cergoli; 13.30 Lahke melodije; 14.45 Armando Orefice in kubanski orkester; 15.00 Operne arije; 15.20 Harmonikarka Yvette Horner s svojim ansamblom; 15.40 Debussy: Preludiji; 16.00 Radijska univerza: Zgodovina nastanka mest v Italiji; 16.15 Melodije iz filmov; 16.45 Kavarniški koncert; igra orkester Carlo Pacchiori; 17.00 Slovenske instrumentalne zasedbe; 17.20 Plesna čajanka; 18.00 Oddaja za najmlajše; 18.45 Jugoslovanske narodne pesmi poje sopranistka Andjelka Nežić; 19.15 Sestanek s poslušalkami; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.30 Teden v Italiji; 20.45 Zbor Slovenske filharmonije; 21.00 Dramatizirana zgodba: Ardengo Soffici: «Večer v družini»; 22.00 Trio Los Panchos; 22.20 Fela Sowande pri orglah Hammond; 22.40 Orkester Bill Russo; 23.00 Serenade.

TRST I.

12.00 Ritmi in popevke; 12.10 Orkester Barzizza; 14.30 «Tretja stran»; 19.05 Poje zbor iz Furlanije; 21.00 Glasbeni varieté; 22.00 «Sreča grdih», slušna igra.

KOPER

Poročila v slov.: 7.00, 7.30, 13.30, 15.00.

Poročila v ital.: 6.30, 12.30, 17.15, 19.15, 22.30.

5.00-6.15 in 7.00-7.15 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 12.00 Glasba po željah; 13.40 Kmetijski nasveti: «Redčenje rodnega lesu in plodova»; 13.45 Popevke in ritmi od tu in tam; 14.30 Kulturni obzornik: «Vprašanje muzejev NOB na Primorskem»; 14.45 C. Gounod: Baletna glasba iz opere «Faust»; 15.25 Pojeta Dana Filiplič in Franc Koren, spremlja trio August Stanko; 15.40-17.00 Prenos RL; 17.00 Ritmi in popevke; 17.25 Glasbeni varieté; 18.10 Dalmatinske narodne pesmi; 19.30-22.15 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila: 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00.

8.05 Lepe melodije — znani napevi; 8.35 «Mladina poje»; 9.00 Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.30 Od popevke do popevke; 10.10 Popularne orkestralne melodije; 11.00 Pionirski tednik; 11.15 Domači napevi izpod zelenega Pohorja; 12.00 Opoldanski operni koncert; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Dvajset minut z velikim godalnim orkestrom Jackie Gleason; 13.15 Melodije za oddih in razvedrilo; 14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 S knjižnega trga; 16.00 Glasbene uganke; 17.30 Poskočni ritmi; 18.00 Okno v svet: Angola; 18.15 Koncert pihalne godbe Ljudske milice; 18.45 Prof. dr. Mirko Rupel: Izzivalni pogovori; 20.00 Zabavni večer; 21.00 Glasba za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

TELEVIZIJA

17.00 Spored za otroke; 18.30 Poročila; 18.50 Pouk francoščine; 19.05 Življenjepis slavnih oseb; 19.20 Oddaja o lovu in ribolovu; 19.40 Današnji ritmi; 20.00 Vrata na sever; 20.30 Poročila; 20.50 «Carosello»; 21.00 Nogomet jutri; 21.10 «Musichiere»; 22.00 Pustolovščine Nicholasa Nickleebbyja.

GLEDALIŠČA

VERDI

Pri gledališki blagajni se nadaljuje prodaja vstopnic za koncert Tržaške filharmonije, ki bo pod vodstvom Sergiua Celibidachaja danes ob 21. uri. Na sporedu so skladbe Gabrielija, Schuberta in Šostakoviča.

TEATRO NUOVO

Danes ob 21. uri: Carlo Goldoni: «Ljubosumni skopuh». Nastop gledališke skupine Cesco Baseggio. Cene: sektor A 1.000 lir, sektor B 600 lir, galerija 300 lir. Abonma B-E.

KINO

Excelsior. 16.00: «Neprekosljivi Godfrey», J. Allyson in D. Niven. Cinemasc. Eastmancolor.
Fenice. 16.00: «Razbojnik iz Epire», Van Johnson, M. Carol.
Nazionale. 16.00: «Bratje Rico», Richard Conte, Dianna Foster. Policijska zgodba po Simenonovem romanu.
Supercinema. 15.30: «Burmska harfa», R. Mitchum.
Filodrammatico. 15.00: «Nedosegljivi Crichton», K. Moore in C. Parkin. Revija «Iskanje dela» in «Sjora Filippa».
Arcobaleno. 16.00: «Hudičev ovinek», C. Wilde, J. Wallace. Vistavision, Technic.
Astra Rojan. 16.00: «Mamin ljubljenček», M. Arena, J. Schoener.
Capitol. 16.30: «Teta iz Amerike gre na smučanje», R. Borelli, F. Rame. Ob 21.00: «Il musichiere».
Cristallo. 16.30: «Sajonara», M. Brando, Miiko Taka. Cinemasc. Techn.
Alabarda. 16.30: «Sajonara», M. Brando, Miiko Taka. Cinemasc. Techn.
Aldebaran. 16.00: «Drango», Dramatičen napet film. J. Chandler.
Ariston. 16.00: «Tam gori me nekdo ljubi», P. Newmann, Pier-angeli.
Aurora. 16.00, 19.00, 22.00: «Grešniki iz Peytona», L. Turner. Prepovedano mladini.
Garibaldi. 16.00: «Obtožnica: Umor ženes», C. Jurgens in L. Palmer.
Impero. 16.00: «Pepelka v Parizu», A. Hepburn.
Ideale. 14.30: «Velikan», E. Taylor, R. Hudson in J. Dean.
Italia. 16.00: «Parižanka», Brigitte Bardot, C. Royas. Mladoletnim prepovedano.
Moderno. 16.30: «Počitnice na Ischiji», V. De Sica, A. Cifariello, I. Corey, Technicolor. Ob 21.00: «Il musichiere».
S. Marco. 16.00: «Kajnova kri».
Savona. 16.00: «Bulli e pupe», M. Brando, J. Simmons, F. Sinatra. Cinemasc. Tech.
Viale. 16.00: «V znaku zakona», Henry Fonda, Anthony Perkins.
Vittorio Veneto. 16.00: «Mož», A. Sordi, A. Battista.
Belvedere. 15.30: «Princesa Sissi», R. Schneider. Tech.
Marconi. 14.30: «Velikan», E. Taylor, R. Hudson in J. Dean.
Massimo. 16.30: «Izredne pustolovščine Picchiarella in tovarišev», Technicolor. Ob 21.00: «Il musichiere».
Novo cine. 16.00: «Montecarlo», M. Dietrich, V. De Sica in Rascel. Technicolor.
Odeon. 16.00: «Mi smo stebri», A. Cifariello, F. Fabrizi.
Radio. 16.00: «Prodana ženska», J. Russell in C. Wilde. Cinemascope. Technicolor.

SNG v TRSTU

Ker ansambel ljubljanske Drame ni dobil vstopnih vizumov, gostovanja danes 10. in jutri 11. t. m, v Avditoriju ne bo.

DRUŠTVO SLOVENSKIH SREDNJESOLCEV

priredi
v ponedeljek 12. t. m. ob 20.30 v Ul. Roma 15-II.

predavanje o jugoslovanskem filmu

Predaval bo Žarko Petan. Vljudno vabljeni!

IZLETI

IZLET NA TINJAN

SPD Trst priredi jutri 11. t. m. izlet na Tinjan. Odhod z avtobusne postaje na Stari mitnici ob 9. uri.

V nedeljo 18. t. m. izlet na Slavnik.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

MALI OGLASI

OTVORITEV v ponedeljek 12. t. m. «EMPORIO DELLO SCAMPOLAME» (trgovine z odrezki blaga), Ul. Mazzini 40. Vse se bo prodajalo na težo. Izredne prilike glede cene in kakovosti.

Nekaj številk o bližnjih volitvah

Na vsem našem področju je okrog 234.000 volivcev

Občutna sprememba strukture volivcev zaradi črtanja številnih izseljencev in vpisa priseljencev

Včeraj se je sestala komisija za volilno premirje, kjer sodelujejo predstavniki vseh strank, ki so predstavile svoje liste. Komisija je razpravljala predvsem o pritožbah levičarskih strank zaradi ravnanja fašistov, ki so na primer izzivali na zborovanju PSI in ki tudi na druge načine kršijo volilno premirje. Govora je bilo tudi o monarhističnem geslu, katerega so trobili z zvočniki in s katerim so žalili prebivalstvo, češ da so ponižne ovce tisti, ki ne volijo monarhiste. Končno je bila na dnevnem redu dodelitev trgov za zaključna zborovanja, ki bodo 23. maja, vendar tega vprašanja niso dokončno izčrpali in so samo dodelili KP za zaključno zborovanje Trg Goldoni in bo imela to zborovanje na Trgu Unità verjetno PSDI.

Danes bodo uslužbenci tržaškega občinskega urada prenehali raznašati volilna potrdila in lahko dobe volivci, ki ga še nimajo, potrdilo, na volilnem uradu v Ul. Santi Martiri št. 3, ki bo nepretrgoma odprt od 8.30 do 19. ure. V tržaški občini je po uradnih podatkih 211.729 volivcev, v miljski občini 14.599, v devinsko-nabrežinski 3.944, v dolinski 3 tisoč 446, zgoniški 69 in repentaborski 407. Skupno bo na tržaškem petem volilnem okrožju skoro 234 tisoč volivcev.

Zanimivi so nekateri podatki o številu volivcev tržaške občine, saj je značilno; da se je število volivcev absolutno vzeto povečalo le za 5.920 oseb. Vendar pa se je istočasno občutno spremenila struktura volivcev, saj so jih 17.224 izbrisali — po veliki večini, ker so se izselili v tujino. Med novimi volivci pa je le 7.426 mladeničev in deklet, ki so dosegle 21. leto starosti, velika večina pa je priseljencev iz notranjosti Italije in zlasti ezulov, ki so dobili stalno bivališče in s tem tudi volilno pravico v tržaškem okrožju. Očitno je, da gre ta nova struktura volivcev predvsem v korist krščanske demokracije.

Važen je tudi podatek o razdelitvi volivcev po spolu, saj je žensk volivk mnogo več, in to kar 116.383, medtem ko je moških volivcev le 95.346.

Volilna zborovanja

KPI

Ob 20.30 Nabrežina (Vittorio Vidali), 19.30 Gropada (Marina Bernetič), 20.30 Boršt (Bernetič), 19.30 Ul. Koštalunga (Pino Burlo in Armida Valentinis), 20.30 Križ (Adolf Vilhelm in Piero Pieralli), 19.30 Griža - Ljudski dom (Giordano Pacco), 11. Trg Perugino (Armida Valentinis), 11. Trg Cavana (Jole De Ferri), 18. Ul. Solitario (prof. Paolo Sema), 11. Ul. Maiolica, 11.30 Ul. Gaspare Gozzi (Ernesto Radich), 18. Piščanci (Franc Gombač), 19.30 križišče Ul. Montecchi - Ul. Molino a Vento (Mercusa), 19. Sv. M. M. Gornja 130 (Jole De Ferri in Dušan Kodrič) 20.30 Stara kontovelska pot 27 (Franc Gombač).

PSI

Ob 19. uri Trg Goldoni (dr. Salvo Teiner in poslanec Giusto Tolloy), Skedenj (dr. Bruno Pincherle in dr. Stane Bidovec).

PSDI

Ob 17.30 Trg sv. Antona (Giuseppe Dulci), 17. Skoljet (Lucio Lonza), 18.30 Campanelle št. 58 (Lucio Lonza), 20. Dolina (Lucio Lonza), 19. Milje (Gianni Giuricin), 18. Žavlje (Gianni Giuricin).

Avto povozil žensko

V popoldanskih urah je Adelaide Nardella por. Beltrame iz Ul. Denza privozila s svojim avtom iz Ul. del Toro ter je hotela zaviti v Ul. Crispi, od koder je bila namenjena v Carduccijevo ulico. Daleč pa ni prišla, ker je v Ul. Crispi podrla na tla 50-letno Ado Boccelli por. Nassutti iz Koronejske ulice, ki je hodila po sredini ceste.

Nassuttijevo, ki se je pri padcu odrgnila po raznih delih telesa, so z rešilnim avtom odpeljali v bolnišnico, kjer so jo pridržali na opazovalnem oddelku. Okrevala bo v 10 dneh. Manj pa bo za zdravljenje potreboval Giuseppe Bais iz bližine Milj, ki se je med vožnjo z vespo po Miljah zaletel v fiat 600, s katerim je Domenico Viezzoli iz Griže zavijal na levo.

Nesreče na delu

Sredi dela v kamnolomu nedaleč od doma je 51-letnemu Justu Pečarju z Lonjerske ceste padel na glavo precej velik kamen, ki ga je ranil na glavi. Pečar se je z rešilnim avtom odpeljal v bolnišnico, kjer je s prognozo okrevanja v 8 dneh ostal na I. kirurškem oddelku.

V dveh dneh se je v steklarski delavnici v Ul. S. Maurizio pripetila že druga nezgoda: tokrat je postal žrtev 24-letni Fulvio Batič s Trga sv. Ivana, ki se je porezal s šipo, katero je prenašal. Sicer ne bo nič hudega, ker so ga zdravniki, potem ko so mu izprali rano na podlahtnici leve roke, odslovili s prognozo okrevanja v 10 dneh. Fabio Jurkič iz Kolonje pa bo moral ostati približno dva tedna na ortopedskem oddelku: mladi, komaj 17 let stari mehanik, je popravljal motor avta v Ul. Valdirivo, ko ga je vetrnik oplazil, kar je zadostovalo, da mu je ranil in tudi zlomil sredinec desne roke.

Identificirali so moža ki mu je odpovedal spomin

Moža, ki se ni spominjal, ne kako mu je ime ne kje stanuje in katerega so našli 6. t. m. v nekem hlevu na Proseku je včeraj identificirala njegova 49-letna mati Marija Schiezzi por. Barattin za 27-letnega Adelchija. Adelchi Barattin je po poklicu natakar, a je bil zadnje čase brezposeln. Kako je prišel na Prosek in kaj se mu je pripetilo ter na kak način je končal v hlevu, pa mož ni mogel obrazložiti, ker je trenutno izgubil spomin.

Ob prisotnosti številnih predstavnikov oblasti

Zaključna slovesnost ob proslavi «Svetovnega zdravstvenega dne»

Ob prisotnosti številnih predstavnikov oblasti je bila sinoči v dvorani Kulturnega in umetniškega krožka svečana proslava «Svetovnega zdravstvenega dne». Pred začetkom svečanosti je spregovoril dr. Trevisani, predsednik tržaškega združenja zdravnikov, ki je zaprisegel skupino novih doktorjev medicine in kirurgije, potem pa je o pomenu «Svetovnega zdravstvenega dne spregovoril še glavni pokrajinski zdravnik prof. dr. Nuzzolillo.

Glavni govor, oziroma predavanje je imel sen. prof Nicola Pende, ki je najprej prikazal številne uspehe na področju zdravstva in kirurgije, predvsem pa razna praktična odkritja ki so omogočila znanosti pogled v do pred kratkim povsem neraziskana področja.

Predavatelj je nato podrobneje omenil napredek na področju fiziopatologije, potem pa se dalj časa zaustavil pri vprašanju borbe proti nalezljivim boleznim. Pri tem se je še posebej zadržal na vprašanju jetičnosti, saj je danes kljub velikemu napredku znanosti, oziroma medicine še vedno zaskrbljujoče število jetičnih bolnikov in kliconoscev. Prav tako je visoko število revmatičnih bolnikov kroničnega značaja, da preidemo na drugo področje in pa ljudi, ki bolehajo za najrazličnejšimi boleznimi srca. Pri tem je prof. Pende razvil svojo teorijo o številnih faktorjih, ki vplivajo na te bolezni ter končno povlekel zaključke splošnega terapičnega značaja.

Predavatelj se je v svojem dolgem govoru dotaknil tudi vprašanja zaskrbljujočega naraščaja psihonevrotičnih stadijev ter terapijo s tako imenovanimi pomirjevalnimi sredstvi, predvsem z moderno terapijo spanja in pa s kirurškimi posegi v možgane.

Kirurgija je v zadnjih desetletjih storila prave čudeže, je nadaljeval predavatelj, saj je danes mogoče odstraniti pljuča, pol možgan, nadomestiti velik del aorte s posebnimi jeklenimi cevkami, izvršile operacije na srcu ki so bile do pred kratkim le utopija. Da ne govorimo o jeklenih pljučih, umetnih ledvicah in nadomestitvi celih kosov človeškega telesa.

Svoj govor je prof Pende, ki je vseskozi tudi razvijal svojo teorijo antropopsihosociološke medicine, zaključil z ugotovitvijo, da bo moralo zdravstvo v bodočnosti zasledovati pot diagnozne in preventivnega zdravljenja kostitucionalnih slabosti in morboznih predispozicij.

V ponedeljek skupščina pekovskih delavcev

Na sindikalnem sedežu v Ul. Zonta 2 bo 12. t.m. ob 18. uri skupščina pekovskih delavcev, na kateri bo govoril vsedržavni podtajnik sindikata te stroke Bruno Pozzana. Skupščina spada v okvir široke akcije vsedržavnega tajništva sindikata pekovskih delavcev, ki se hoče neposredno s pogovori med svojimi člani prepričati o izvajanju zakonskih predpisov glede delovnega urnika, spoštovanje tedenskega odmora, vajencev itd.

Izlet CGIL v Novi grad

Komisija za šport in razvedrilo pri Delavski zbornici CGIL priredi s sodelovanjem potovalnega urada CIT 18. t.m. izlet v Buje in Novi grad.

Iz Trsta se bodo izletniki odpeljali ob 6. uri, v Buje bodo dospeli ob 10.30, v Novi grad ob 16. uri, od koder bodo odpotovali ob 17. uri in se vrnili v Trst ob 22. uri. Cena za izlet je 1.400 lir. Prijave sprejemajo do 13. t.m.

Zadnja pot dr. Consalva

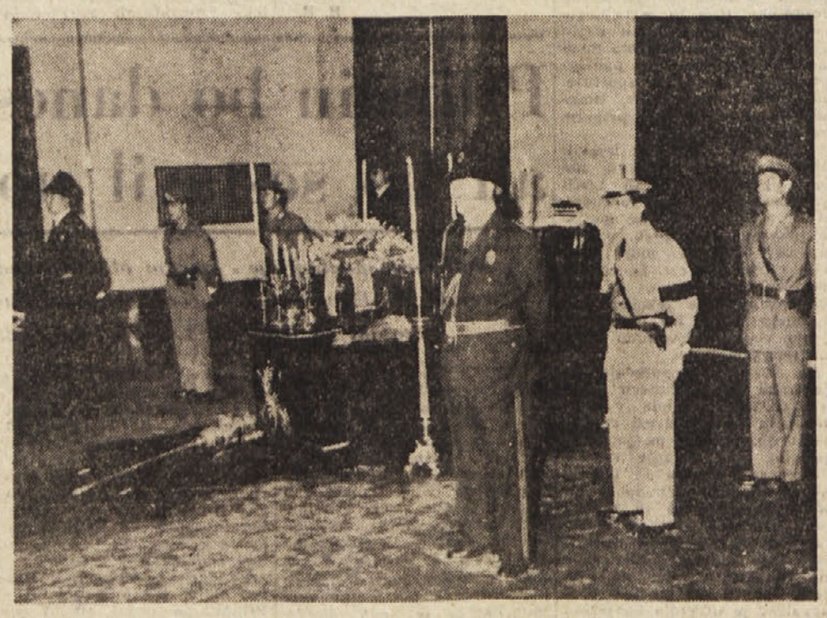

Včeraj popoldne so umrlega predsednika tržaškega prizivnega sodišča dr. Alfonsa Consalva odpeljali na zadnjo pot. Že ob 8. uri zjutraj so odprli vrata velike sodne dvorane, sredi katere je bila na mrtvaškem odru krsta, na kateri je bila pokojnikova sodniška čepica, medtem ko je bil njegov rdeč plašč obšit s hermelinastimi kožami na stolu nedaleč od katafalka. Ves dan so se vrstili na častni straži agenti vseh redov

Točno ob 17.30 so truplo prenesli na ramenih nekateri sodniki pred sodno palačo, kjer je pokojniku izkazala čast vojska ter odredi financarjev, agentov javne varnosti, civilne policije, karabinjerjev, jetniških paznikov in upravne policije. Žalni sprevod, ki ga je otvoril odred agentov upravne policije, katerim so sledili venci, 33 po številu, in znaki sodne oblasti, je krenil izpred sodne palače po Ul. XXX. oktobra do cerkve sv. Antona, kjer je škof Santin opravil verski obred. Od tam so pokojnikove ostanke spremili do železniške postaje, od koder so jih odpeljali z večernim vlakom v Rim.

Za pogrebnim vozom so stopali užaloščeni sorodniki, za njimi pa predstavniki oblasti. V sprevodu smo opazili dr Palamaro, občinskega komisarja dr. Mattuccija, dr. C. Palerma, ki je zastopal pravosodnega ministra in podtajnika pri pravosodnem ministrstvu ter višje častnike vseh vojaških in tudi

«DAN NACIONALNE SPRAVE PROTI FRANCU»

Španija se prebuja

Petega maja praznujejo v Španiji kot «Dan zmage» nad republiko. Isti dan so vse opozicijske stranke — socialisti, katoliki, anarhisti, liberalci in komunisti — razglasili za «Dan nacionalne sprave proti Francu». Meostrankarski odbor, ki je podtalno organiziral «Dan sprave», je pozval Špance, naj mirno demonstrirajo proti frankističnemu režimu. V vseh večjih mestih — Madridu, Valenciji, Barceloni, Oviedu, Sevilji in drugih — so bile ulice od sedmih naprej nabito polne, tramvaji in avtobusi pa so nekaj časa prazni krožili po cestah, nakar so jih večidel umaknili iz prometa. Prebivalci — delavci in inteligenca, možje, žene in otroci — so se v presenetljivem številu odzvali pozivu opozicijskih strank, naj z bojkotom prometnih sredstev na dan frankistične zmage nad republiko demonstrirajo proti režimu. Tudi delavci Asturije in Baskije so se v ogromnem številu odzvali pozivu, naj z dvakrat polurno stavko demonstrirajo proti Francu.

Protifrankistična fronta vseh opozicijskih strank je nagnala vladi strah v kosti. Notranji minister Camillo Alfonso Vega je naročil, naj policija z vsemi razpoložljivimi sredstvi diskretno prepreči demonstracijo, za katero se je vedelo že nekaj dni prej. Da bi zasejala zmedo, je policija raztrosila «ilegalne» letake s pozivom, naj se prebivalci udeleže bojkota prometnih sredstev 10. maja. Kot odgovor na to provokacijo so se po asfaltu in po hišah pojavile velike «petice». V zadnjih desetih dneh je policija aretirala tudi nekaj sto antifašistov. Na večer pred manifestacijo je «tajna» radijska postaja «Svobodna Španija», ki oddaja na valovni dolžini nacionalne radijske mreže, pozivala delavce, naj se uprejo Francu, razglase generalno stavko in zasedejo tovarne. Tudi na to provokacijo je antifašistična opozicija reagirala po svoji resnično ilegalni postaji «Svobodna Španija». «Španci! Na Dan sprave naj vsa Španija združena v antifašistični borbi, mirno in dostojanstveno demonstrira proti Francovi tiraniji. Ne nasedajte provokacijam, ki so uvod v krvave represalije. Združeni proti fašistični diktaturi, za demokracijo in svobodo!» pravi proglas «Svobodne Španije».

Odveč je poudarjati, da je prav proglas k vstaji in okupaciji tovarn razširila policija z dvojnim namenom: da bi imela povod za krvavo zadušitev demonstracije in da bi razdvojila antifašistično koalicijo, prikazujoč manifestacijo kot izključno «boljševiško» (ta izraz je namreč v Španiji v modi). — Vlada je namreč računala, da se bo meščanski razred spričo okupacije tovarn ustrašil in temu ustrezno iskal «zaščito» pred «boljševizacijo» prav pri režimu proti kateremu je hotel demonstrirati.

Ker je ta provokacija spodletela in so Španci plebiscitarno demonstrirali proti Francu, je bila vlada, čeprav nerada, prisiljena k odkritim, tudi za zunanji svet vidnim ukrepom. Vse avtobusne in tramvajske postaje so zasedli vojaki v polni bojni opremi in falangistični miličniki, po ulicah pa so okrepljeno križarile policijske patrulje na jeepih. Praktično so aplicirali ukrepe, predvidene za «izredno stanje». Zakon o teh ukrepih so sprejeli pred nekaj meseci ob tedanjih prorežimskih demonstracijah.

Množična udeležba prebivalstva v protifrankistični demonstraciji na sam praznik režima ne pomeni zgolj antifašistične manifestacije, marveč naravnost plebiscitarno priznanje moralne avtoritete novo nastajajočega političnega telesa. Skratka, mnogo več kot izbruh političnega in ekonomskega nezadovoljstva.

Če o teh stvareh povprašaš Špance, živeče v Rimu, prav gotovo ne boš dobil zaželenega odgovora. Tisti, ki žive v italijanski prestolnici s španskim potnim listom, hodijo vestno k maši in duhovnim vajam, da se ne bi zamerili vsemogočnemu «Opus Dei», sicer pa molče. Če imaš srečo, da te v to družbo uvede kak njihov intimen prijatelj, boš zvedel največ to, da imajo družino, za katero je treba skrbeti, in da brez priporočila «Opus Dei» (cerkvene organizacije, ki ima tudi vlogo informativne službe) v Španiji ni mogoče vdihavati niti zraka... Emigranti iz republikanske Španije pa so moralno utrujeni, razočarani in resignirani, ne toliko zaradi osebne zapuščenosti kot zaradi nerazumljive brezbrižnosti, ki jo je Evropa po vojni pokazala do dežele, ki se je žrtvovala v prvi bitki proti nacizmu in fašizmu. Španija se torej prebuja doma, v lastni hiši.

M. SUSTAR

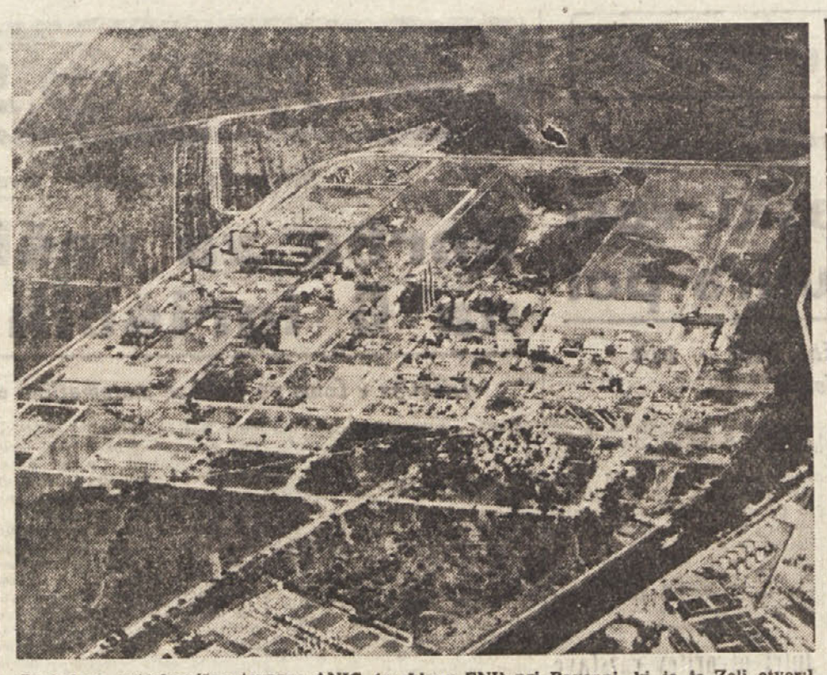

Pogled na petrokemično tovarno ANIC (v sklopu ENI) pri Ravenni, ki jo je Zoli otvoril preteklo nedeljo. Proizvajala bo letno 60.000 ton sintetične gume in 750.000 ton dušičnih gnojil

PROTI PERONOSPORI IN GROZDNI PLESNI

NE ODLAŠAJMO Z ŽVEPLANJEM!

Vsak vinogradnik se boji predvsem dveh bolezni vinske trte: strupene rose ali peronospore in grozdne plesnobe ali oidija. Obe bolezni so zanesli v Evropo iz Severne Amerike okrog sredine prejšnjega stoletja, prvo v Francijo, drugo v Anglijo. Od tam sta bolezni potovali po ostali Evropi. Obe sta glivični bolezni in napadata liste in grozdje. Glede na to, da mora vinogradnik pričeti borbo najprej proti grozdni plesnobi, se bomo v naslednjem seznanili s to boleznijo, ki nam v sušnih letih povzroči več škode kot peronospora. Kot je znano, peronospora napada mlade poganjke, liste z obeh strani (to si dobro zapomnimo!) in kasneje grozdje. Glivica grozdne plesnobe pokrije napadene dele s sivo pepelasto prevlako (dočim so pri peronospori na listih mastne pege ali nekakšni oljni madeži), ki se na listih le težko zaznajo.

Grozdna plesnoba se razvija v visokoodstotni vlagi (okrog 70-odstotni) brez dežja (soparica) in pri 10 stop. C toplote. Najbolj pa ji prija toplota med 20 in 30 stop. C. Močno deževje pa bolezen slabi, ker spira njegove spore. Zoper to bolezen učinkujejo žveplena sredstva. Topli sončni žarki polagoma žveplo sežigajo in ga spreminjajo v žveplov dvokis, ki uničuje glivice. Da pa se more iz žvepla razvijati ta spojina, je treba 25 do 30 stop. C toplote. Vžge se pa le drobno zmleto ali ventilirano žveplo. Vinogradnikom pa je dobro znano, da žveplanje v preveliki vročini (nad 30 stop. C) povzroči na trti (listih) opekline, posebno če ga na debelo prašimo na trto. V vročini med 11. in 15. uro žveplanje prekinemo. Mnogi naši vinogradniki grešijo, ker žveplajo prepozno. To je treba storiti brž ko so poganjki 5 cm dolgi, kar je na splošno v teh dneh, ob morju pa že prej. To je najvažnejše žveplanje, ker uniči oidij že v samem začetku. Drugič žveplamo preden zarod cvete, tretjič, ko so jagode debele kot grah. Če po rednem žveplanju žveplamo vsaj še 2 do 3-krat, toliko bolje. Žveplo trti nikoli ne škodi. Če isti dan, ko smo žveplali, dežuje, naj se žveplanje ponovi.

Ni treba posebej naglašati, da je treba žveplati z najfinejšim žveplom. Najbolj učinkuje škropilno ali koloidalno žveplo, ker deluje ob nižji toploti kot pa navadno žveplo. Za 100 l škropiva je treba 250 do 300 gramov tega žvepla (nemškega preparata Cosan le 150 do 200 g).

Vinogradniki, ki so to škropivo že preskusili, so z uspehom zelo zadovoljni.

Držimo se torej pravila, da je žveplanje trte enakovredno škropljenju in pravočasno prvo žveplanje celo pred njim.

Križanci oddaljenih vrst

Sovjetska znanstvena akademija je nedavno sklicala posvetovanje o hibridizaciji rastlin in živali. Na tem posvetovanju so imeli strokovnjaki okoli 100 referatov in poročil o svojem delu. Močno so se zanimali za poročilo akademika Cicina o pomenu oddaljene hibridizacije pri razvoju novih vrst in oblik rastlin in živali.

Po tej metodi bodo znanstveniki lahko ustvarjali nove organizme, ki se bodo hitreje razvijali. Človek bo torej občutno posegel v zakladnico novih organskih oblik.

Doslej so dosegli sovjetski biologi največji uspeh s križanjem planinskega ovna in ovac pasme merino. Zdaj je teh ovac s tanko volno že okoli 400.000; živijo lahko v prav tako mrzlem podnebju kot na primer divji ovni, njihova volna pa je enakovredna volni pasme merino. Precejšnje uspehe napovedujejo strokovnjaki tudi pri križanju rogate živine.

Kje pridelujejo kavo

Domovina kave je Abesinija; kava se je razširila iz abesinske pokrajine Kaba. Njeno ime izvira iz tega pokrajinskega imena. Vendar v Afriki pridelujejo razmeroma malo kave, čeprav je afriški pridelek zelo cenjen. Največji pridelovalec kave je Brazilija, ki pridela na leto okrog milijon ton kavnega zrnja. Na drugem mestu je Kolumbija, ki pridela 300.000 ton kave. Sele na tretjem mestu je Afrika s 100.000 tonami pridelka. V vseh drugih deželah, na pr. v Mehiki, Salvatorju, Indoneziji (Azija) itd. znaša pridelek na leto manj kakor 100 tisoč ton. Zato je cena kave na svetovnem trgu odvisna predvsem od pridelka v Braziliji.

Vino v škatlah. Prijatelje vina bo kmalu razveselil nov izum, ki je uspel nekemu vinogradniku iz bližine Lyona v Franciji. Izpopolnil je postopek konserviranja vina v kovinskih škatlah. S tem se bo zelo zmanjšala nevarnost razbitja.

ZA IZKORENINJENJE ZLA NE ZADOŠČA LE IZGLASOVANJE ZAKONA

Novi «industrialci prostitucije» so «ugledni člani» pariške družbe

Na seznamu legalnih prostitutk je le osem tisoč imen, dejansko pa je v Franciji najmanj sto tisoč deklet, ki se ukvarjajo s tem poklicem

V Rimu so izglasovali zakon proti javnim hišam šele pred nekaj meseci. V Franciji pa so to storili že takoj po drugi svetovni vojni. Vendar pa z izglasovanjem zakona proti javnim hišam tega zla niso spravili z dnevnega reda, ker so prostitucijo le površno «zakonsko uredili».

Legalnih javnih hiš torej ni, mnogo pa je «žensk, ki v svrho zaslužka pristajajo na seksualne odnose z nedoločenim številom moških», kot francoski zakon ukovirja pojem prostitutke. Koliko pa je v Franciji prostitutk? V pariškem «ficher sanitaireu» jih je zabeleženih 8000. Francoski tisk pa pravi, da jih je mnogo več: v Parizu od 25 do 30.000, v vsej Franciji pa okoli 100.000. Kako to da ne vedo, koliko je prostitutk? Prostitutka se registrira prostovoljno, da bi smela nemoteno opravljati svoj žalostni poklic. Če jo pa trikrat zalotijo na delu, jo aretirajo in jo prisilno registrirajo. To delajo zaradi obvezne zdravniške kontrole, da bi se preprečilo širjenje raznih bolezni. Poleg registriranih in neregistriranih prostitutk pa je še druga kategorija takih žensk. Tem pravijo «condes» ali ilegalno legalne prostitutke. «Čisti condes» je status tistih prostitutk, ki služijo policiji kot informatorke pri «čiščenju podzemlja», da policija laže pride do raznih kriminalcev. «Nečisti condes» pa je status tistih žensk, ki plačajo enemu ali skupini policajev ali celo policijskemu komisarju, da smejo nemoteno opravljati svoj poklic v določenem predelu mesta.

Priznati je treba, da policija dejansko preganja ilegalno prostitucijo. V poldrugem letu, od 1. januarja 1956 do 30. junija lani je policija aretirala in izročila sodišču okoli 600 tako imenovanih «soutenersov», to je moških, ki izkoriščajo prostitutke, in zaprla 150 hotelov, ki so oddajali sobe «na uro». Odkrila je nadalje 15 javnih hiš in aretirala 12 oseb, ki so se ukvarjale s trgovanjem z «belim blagom».

V tej statistiki, ki je bila pred kratkim objavljena, je nekaj rubrik, ki dokazujejo, da je prostitucija povezana tudi z velikimi gangsterskimi organizacijami.

Prej smo omenili izraz «soutener». To pomeni dobesedno «vzdrževani». To so tudi v Italiji dobro znani brezvestni moški, povečini delomrzneži, ki žive na račun že dovolj bednega življenja prostitutk. Krijejo se pod imeni zaročencev, ljubavnikov, včasih pa so to celo zakoniti možje, ki svoji ženi «utirajo pot» ali dobavljajo «kliente». Za Pariz velja, da skoraj ni legalne ali ilegalne prostitutke, ki bi ne imela svojega «soutenera».

Francoska novinarja René Buffet in Lucien Pichon sta pred kratkim objavila temeljito anketo o francoskem kriminalnem «podzemlju». Ta anketa je vzbudila pravi alarm. Po njunih ugotovitvah obstaja nekak sindikat, ki nadzira celotno mrežo prostitucije v Franciji. Novinarja sta odkrila, da obstajajo veliki «podjetniki prostitucije», ki so povezani v tem misterioznem sindikatu. Do leta 1956, ko so bile javne hiše še legalne, je obstajal sindikat lastnikov javnih hiš. To je bila krepka organizacija, ki se je borila proti ukinitvi javnih hiš tudi s tem, da je s stotinami milijonov frankov podkupovala politične delavce. Verjetno je še danes kak bivši lastnik javnih hiš, ki se še ni odrekel temu poslu in kontrolira določeno število žensk na ulicah in po sumljivih nočnih lokalih. Toda po ukinitvi javnih hiš so se pojavili novi ljudje, pravi gangsterji, ki so osnovali nova «ilegalna podjetja» in se povezali v omenjeni sindikat. Bivši lastniki javnih hiš so v primerjavi s sedanjimi izkoriščevalci žensk bili le običajni obrtniki, kajti sedanji gangsterji znajo v svojem «poslovanju» uporabljati tudi samokres in umori niso nič kaj redkega. Nekatere teh gangsterjev je policija že identificirala, le da «nima dokazov» in zato so še vedno na delu in v družbi veljajo kot «ugledne osebnosti». Francoska novinarja glede tega pravita:

«Najmarkantnejši med njimi so postali neke vrste industrialci, ki ne prihajajo več na teren, da bi nadzirali svoje sužnje. Vsakdo ve, da Lucien la Crevette ne zapušča svoje ville v Theoulleu kot niti Gaston la Paugeot, ki stanuje v sosedni vili. Vsak od teh ima na desetine žensk, ki «delajo» na Pigalu ali okoli Madeleine v Parizu.»

Vsak tak gangster-industrialec ima svojega delovodjo, kako metreso, ki vsak dan pobira odstotek «zaslužka» svojih «deklet». Denar se vlaga v banko na ime «podjetnika». Metresa vzdržuje disciplino in vsaki prostitutki določa «delovno področje». Pošilja jih tudi na podeželje ali celo v tujino, včasih pa prodaja drugemu «podjetju».

Posebno poglavje v tem žalostnem življenju pariškega podzemlja predstavljajo tiste nesrečnice, ki delajo v raznih lokalih. Posamezni gangster more dobiti v posameznem nočnem lokalu nekak monopol in sam neposredno odloča o svojem «personalu». Posamezniki vzamejo v zakup celo hotele, ki so za tako «dejavnost» primerni. Seveda se v ta namen določijo le posamezne sobe, ki pa nesejo več kot ves hotel.

Včasih je prišlo do spora glede «interesnih sfer». Sledila so krvava obračunavanja. Prišlo pa je nato do sporazuma in razdelitve «interesnih sfer» najprej v Parizu samem, nato v vsej Franciji in danes je že vsem znano, da Jean le Nazarien, Roger la Meche Blonde in Jola Tache drže glavne položaje v Parizu in v nekaterih predelih severovzhodne Francije ter predvsem okoli ameriških vojaških oporišč. Andrele Musicien in Robert de Barbes pa imata v «zakupu» Sinjo obalo, Marseilles in mesta jugovzhodno od Pirenejev. Sindikat deluje dobesedno normalno in ima redne upravne seje.

Francoska novinarja Buffet in Pichon omenjata tudi umore in izginotja. Eleonore Escudero, znana pod imenom Leo l'Espagnole, je pripadala podjetju Felixa Paolija. Prišel pa je neki Andre L., ki je bil šele «soutener» in je Španko enostavno ugrabil. Paoli je o tem obvestil sindikat in Andrea L. so našli z razbito glavo, dočim je Španka izginila.

Vse to bi govorilo nekako v prid tistim, ki menijo, da je ukinitev javnih hiš in «urejene prostitucije» nesmiselna. Seveda, če se tega vprašanja lotijo tako, kot so se ga lotili Francozi, ki so se ustavili na pol poti. Če je francoska državna uprava pripravljena na račun interesov skupine francoskih kolonialistov žrtvovati tisoče milijard frankov francoskih državljanov za ohranitev teh interesov skupine kolonialistov v Severni Afriki, kako bi ne bila pripravljena zatisniti oči na račun pičle skupine brezvestnežev, ki izkoriščajo sto tisoč francoskih žensk z ulice, kot bi šlo za izkoriščanje sto tisoč tekstilnih ali kakršnih koli drugih delavk v navadni industriji?

TRETJE SPACALOVO SREČANJE Z MILANOM

Razstava v galeriji Montenapoleone

Kulturno-umetniško življenje Milana je tako bogato in tako raznoliko, da ljubitelju najlepšega, kar ustvarja človeški um, ni lahko odločiti se med ogledom te ali one gledališke predstave, poslušanjem najrazličnejših svetovnih glasbenih solistov ali obiskom slikarskih razstav v številnih umetnostnih galerijah tega severnega italijanskega velemesta.

Galerijo Montenapoleone prištevajo v vrsto elitnih umetnostnih galerij Milana, mor da najbolj elitno; v njej se zbira svet svetovljanskih dam in gospodov, ki se prištevajo k umetniškim krogom in hočejo dati galeriji Montenapoleone nekakšen pariški pečat. Tako smo srečali Lojzeta Spacala ob otvoritvi razstave 6. maja zvečer v tajinstvenem podzemlju Ul. Montenapoleone 6, sredi nehomogene množice raznobarvnih klobučkov milanskih dam (med katerimi je vzbujala posebno pozornost modna pisateljica Irena Brüen) in resnih gospodov, nekdanjih sošolcev Spacala ter vrsto milanskih kritikov, znanih po tem, da svoje mnenje izrečejo po «milosti božji», kar je moč kasno. Mnogo je bilo na otvoritvi Spacalove razstave tudi članov slovenske kolonije iz Milana. Tudi ta, čeprav skromna kolonija naših rojakov daje svojevrsten pečat mestu, kjer bodo, kakor vse kaže, Milančani kmalu postali tujci.

Lojze Spacal razstavlja tokrat v Milanu že četrtič, 1942. leta je razstavljal svoja dela skupno z ostalimi Tržačani v galeriji Permanente (v dveh novoranah), leto kasneje je bil gost galerije «Al Milano», po vojni pa ga v Milanu najdemo zopet 1952. leta, in sicer v galeriji Gianferrari. Tudi tokrat so bila, kakor že na prejšnji razstavi, razstavljena samo njegova dela, toda slikar zadržan v Parizu, se milanske razstave osebno ni udeležil.

Tokrat je v galeriji Montenapoleone, v katero so vabljeni samo predstavniki moderne umetnosti, Spacal razstavil 16 oljnatih del, ki so nastala vsa 1957. in 1958. leta. Motivi so že znani: Istra in njeni kraji, Makedonija, Kras in motivi mesta in mestnega življenja. Od slednje tematike gledalce najbolj privlačujeta dve deli: *Mesto v neonski luči* in *Mesto v temi*; prvo nas pelje v nočni velemestni vrvež, poln navidezno blišča in človeške brezbrižnosti in razuzdanosti, drugo v nasprotni svet periferije, kjer je boj za človeški obstoj viden in čuten in kjer se med seboj prepletajo ljubezen, strah in kljubovalna odpornost ponižanih. Na razstavi vidimo še Spacalove gravirane plošče (7), 6 skulptur v lesu in v drugi dvorani galerije moderne umetnosti 30 grafik, ki so večidel Tržačanom že znane, toda med njimi je nekaj povsem novih: *Hiša kmečkega kamnarja, Kovačija na Krasu, Zidovi 1945* (nekaj izredno zanimivega) itd.

Številni milanski publiki, ki se je odzvala vabilu tržaškega umetnika in ki ni varčevala s priznanjem slovenskemu slikarju, so bili po vsem sodeč najbolj pri srcu makedonski motivi, ker se v njih čuti nekaj tajinstvenega, pomešanega z bizantinsko folkloro, tako privlačnega za ljudi hladnega industrijskega velemesta. Mnogim so blizu tudi kraške slike, kraške hiše in dvorišča, težki kamni in trudapolno življenje, ki odseva iz njih. Tukaj Krasa ne poznajo, o njem so slišali ali čitali v delih Slataperja, vendar jim je Spacal s svojimi deli spet oživil ta zakriti svet nad Jadranskim morjem. Novi so za milansko publiko tudi njegovi lesorezi, ki jih 1952. leta ni razstavljal, kakor vsa sedaj razstavljena dela, ki dokazujejo vsestranski napredek tržaškega umetnika.

Znani umetnostni zgodovinar Giuseppe Marchiori je Spacala tokrat predstavil v umetniškem katalogu z besedami globokega spoštovanja in občudovanja. Prikazal ga je kot umetnika in kot človeka, ki je s svojo umetnostjo prispeval, da bi postal Trst, nasprotno od onega kar je bil Gdansk, most zbližanja med Italijo in ostalimi državami Srednje Evrope in to z izmenjavo idej in ustvarjanja del, potrebnih za medsebojno spoznavanje in razumevanje.

Milan je tako že tretjič sprejel Lojzeta Spacala. Prvič se je nastanil v njem kot študent na Akademiji za umetnost «Brera». Spomin na ta čas zanj ni najbolj prijeten: bil je to čas lakote in mraza, pa vendar — pravi malce z melanholijo v glasu sam Spacal — tudi čas mladosti in razposajenih dni. Drugič je Milan sprejel Spacala med vojno, nudil mu je tisto zatočišče, ki ga v Trstu od Nemcev zasledovani umetnik ni mogel več najti, in končno ga ima danes zopet v svoji sredi, že priznanega umetnika, kateremu je dolžan dati tisto mesto, ki si ga je v življenju s svojim vztrajnim delom upravičeno zaslužil.

D. M.

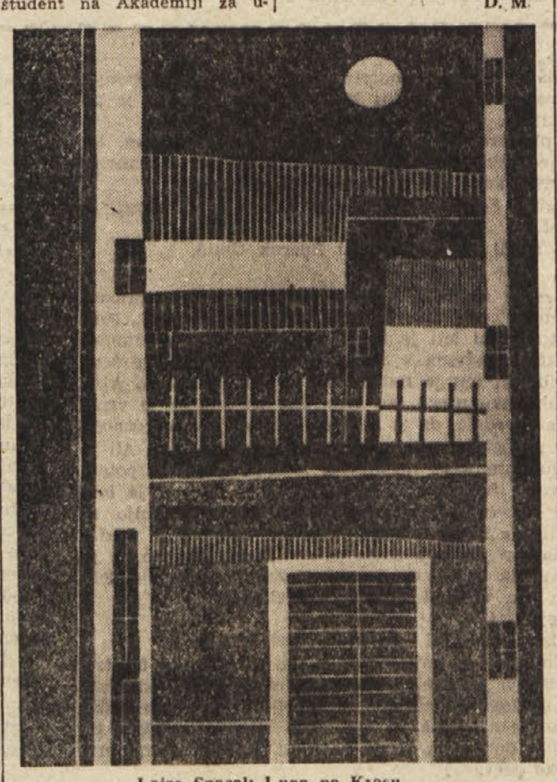

Lojze Spacal: Luna na Krasu

FOTOGRAFSKI KOTIČEK

Kinematografsko snemanje in projiciranje

Marsikateri fotoamater je začel svojo fotografsko kariero s tisto navadno škatlico, ki je opremljena z meniskom, to je s tako lečo, ki je poina napak. Da se odpravijo te napake, skrbi močno zaprta zaslonka. Ker gre skozi tako zaslonko le malo svetlobe, je potrebna daljša osvetlitev in zato dela zaklop s približno 1/30 sekunde. Pri taki precej dolgi osvetlitvi obstaja nevarnost, da se pri sprožitvi aparat strese, kar povzroči da je slika zganjena. Niso redki primeri, ko tak začetnik prinese domov skoraj polovico zganjenih slik.

Skoraj isto se dogaja s kinoaparatom. Navadni diletantski kinoaparati delajo 16 slik na sekundo, kar bi ustrezalo približni osvetlitvi 1/25 do 1/30 sekunde za vsako posamezno sliko. Res, da so opremljeni boljši kinoaparati z napravami, ki dovoljujejo 24, 32, 64, 128 in celo 1000 slik na sekundo, taki kinoaparati pa služijo bolj poklicnim kinooperaterjem in niso za diletanta. S 16 slikami na sekundo opravi diletant svoje delo, le da mora upoštevati pri snemanju relativno dolgo osvetlitev in mora to prilagoditi načinu, ki izključuje nevarnost zganitve slike.

Kolikor se zdi ta način preprost, zahteva od diletanta stalno pozornost, ki obstaja v tem, da se pritisne kinoaparat močno k obrazu. Operater mora zavzeti malo razkoračeno stojo in vzeti toliko sape, da bo vzdržal brez dihanja približno 20 sekund. To zadržanje sape za 20 sekund se zdi začetniku nekoliko naporno, z vajo pa bo spravil prav na lahko do 30 sekund, kar popolnoma zadošča. S takim načinom snemanja bo diletant odpravil tiste napake, ki se pojavijo pri projekciji; če pa bo hotel podati prvovrstno projekcijo, se bo moral zateči k stojalu.

Filmi, ki so posneti s stojalom, se odlikujejo po izredni čistosti projicirane slike, če je bila ta posneta z dobrim objektivom, o čemer ni danes dvoma, kajti tudi navadni kinoaparati so opremljeni s prvovrstnimi objektivi. Stojalo pride predvsem v poštev, ko gre za primer, da ima kinooperater svoje določeno mesto, od koder snema povorke, nastope, pogrebe in športne prireditve. Diletant, posebno če je napravil že nekaj korakov v kinematografiji, se bo težko sprijaznil s stojalom, kajti najzanimivejša so tista snemanja, pri katerih se je nahajal aparat v vseh mogočih pozicijah. Samo glejte vojaški pohod. Zdaj vidimo četo posneto od spredaj, drugikrat od zadaj, enkrat se vidijo samo noge, drugikrat samo glave in je ravno ta menjava, ki daje projekciji tisto raznobarvnost, ki tako privlačuje pozornost gledalcev. Nekaj drugega pa je snemanje pokrajine. V tem primeru pride v poštev stojalo s panoramično glavo ki dovoljuje operaterju vse mogoče premike aparata. Samo naj poskusi enkrat naš kinodiletant posneti isto pokrajino iz proste roke in takoj zatem s stojala. Seveda ne bo razlika pri vseh enaka, kajti med diletanti se dobijo taki, ki se zagrizejo v en način dela in ne odjenjajo, dokler ne dosežejo zaželenega uspeha. V največ primerih opravijo taki v delo zaljubljeni diletanti brez vsakega stojala.

Tudi projekcija na platno ni tako preprosta, kakor si jo predstavljajo nekateri diletanti. Predvsem se pretirava, kar se tiče površine platna. Pomisliti moramo, da ima 8-milimetrski film komaj pet milimetrov slike in če povečamo to majhno sličico na 50 centimetrov, smo raztegnili njeno širino kar za stokrat, kar bi pomenilo nič manj kakor 10 000-krat površinsko. Seveda je tako povečanje dostopno samo za majhno družbo, s tem pa ni rečeno, da se 8-milimetrski film ne da povečati na platno, ki meri 80 centimetrov v širino. To pa naj bi bila meja, preko katere se ne sme iti.

Velike važnosti je tudi, da je postavljen projekcijski aparat točno v osi sredine platna. Vsako nagnjenje platna ali aparata kvari sliko v smislu, da se nam zdi nagnjena naprej, ako sta aparat ali platno nagnjena proti zemlji. Če pa nagnemo aparat ali platno proti nebu, se nam bo zdela slika zvrnjena vznak.

Tudi ni vseeno, če projiciramo barvni film na navadno platno. Barve ne prenesejo najmanjše barvane podlage, ki se pomeša s projiciranimi barvami in jih, če ne popolnoma, vsaj delno spremeni. Za projekcijo barvnega filma se moramo posluževati posebnega projekcijskega platna, ki je popolnoma belo. Navadno je prevlečeno s posebnim preparatom, ki barve poživi, namesto da bi jih omrtvil, kakor to dela navadno platno.

R. P.

HOROSKOP
ZA DANES

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) V trgovini in obrtništvu velike možnosti. Z novimi prijateljstvi počakajte.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Neka oseba, ki bi lahko veliko napravila za vas, se vam bo ponujala. Nepričakovani in nezaželeni obiski.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Dan kot nalašč za važne odločitve, predvsem sentimentalne.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Od 17. do 19. ure — ure sreče. Tuji vpliv bo spremenil smer vašim načrtom.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Domotožje po nečem neznanim. Možnost ponovnega stika. Dobri nasveti.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Na že dolgo nameravano odločitev bi bilo bolje nekoliko še počakati.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Nevoščljivci vam bodo skušali prizadejati finančno škodo. Bodite previdni pred vsiljivimi vprašanji.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) Lepe možnosti za popolno spremembo vašega življenja. Obeta se izboljšanje.

STRELEC (od 22. 11. do 21. 12.) Neka mlada oseba vam bo prinesla tolažbo.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Pazite na napačne poti, ne bo vam lahko popraviti razmer.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Naključno srečanje vas bo pripravilo k spremembi osnovnih načrtov.

RIBE (od 20. 2. do 20. 3.) Ne popuščajte pred pritiskom neke osebe, ki bi vam hotela dokazovati.

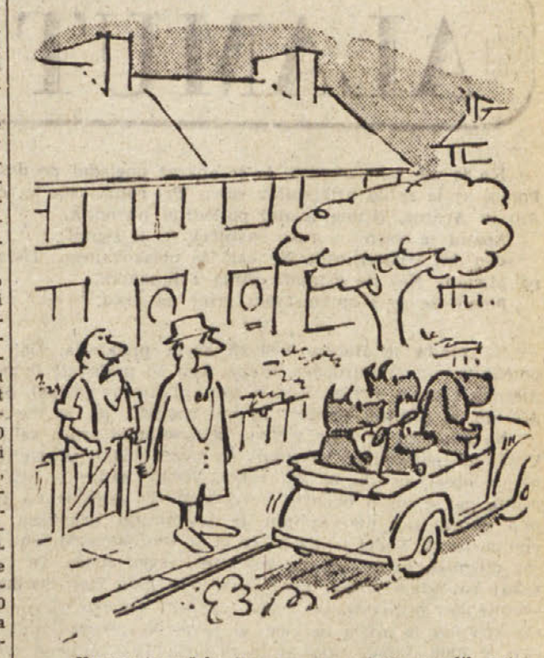

— *Vse se je začelo, ko sem mu prvič posodil avto, da mi je šel kupit časopis.*

Številke o Atomiju

Znano je, da je konstrukcija Atomij med največjimi stavbami na svetovni razstavi v Bruslju. Sestavlja jo devet velikih krogel. Nekaj podatkov:

Atomij je visok 102 m, krogle imajo po 18 m premera. Razdalja med kroglami znaša 29 m, povezujejo jih tri metre debele cevi. Diagonalne cevi so dolge po 23 m. Paviljon, nad katerim je najnižja krogla, ima 26 m premera. Ta krogla se naslanja na osrednjo cev in na 12 stebrov, visokih po pet metrov.

Najdaljše premične stopnice v Atomiju merijo 35 m, na uro pa lahko «prepeljejo» 3000 ljudi. Dvigalo v Atomiju je najhitrejše v Evropi in vozi s hitrostjo 5 m v sekundi. To dvigalo prenese obiskovalce v 23 sekundah do najvišje krogle Atomija. V njem je prostora za 23 ljudi.

V restavraciji, ki so jo uredili v vrhnji krogli, je 140 sedežev, nad njo pa opazovalnica za 250 ljudi.

V paviljonu pod najnižjo kroglo, v krogli sami in še v sosednih dveh ter v prvem nadstropju osrednje krogle so uredili znanstveno razstavo o uporabi jedrske energije v miroljubne namene.

Goriško-beneški dnevnik

Občni zbor prosvetnega društva Jezero v Doberdobu

Prosvetno delovanje v kraški vasi si kljub težavam vendar utira pot

Ustanovitev pevskega zbora, proslava prvega maja in občni zbor - trije dogodki, ki kažejo prebujenje prosvetnega življenja

V sredo zvečer je bil v dvorani prosvetnega društva Jezero v Doberdobu občni zbor, katerega se je udeležilo veliko število članov društva, predvsem pa mladine. Pred pričetkom občnega zbora je domači pevski zbor, katerega člani so se polnoštevilno udeležili tega važnega dogodka, zapel nekaj pesmi, potem pa je bivš. društveni predsednik Karlo Ferletič najprej pozdravil vse prisotne in jih nagovoril s sledečimi besedami:

«Dragi tovariši!

Po dolgem času smo danes zvečer spet zbrani, da pročučimo naše prosvetno delovanje, še posebno zato, ker se je v zadnjem času taka oživitev pokazala kot nujno potrebna. Ko smo po dolgem času spet slišali naše mlade fante, kako so zapeli, si želimo, da bi se kulturno življenje še bolj okrepilo.

Res je, da je preteklo mnogo časa od zadnjega občnega zbora, in zato upravičeno lahko rečem, da bi morali večkrat pregledati delo, sprejemati nove predloge, predvsem pa delati. Sami ste videli, kako se naše ljudstvo z veseljem udeležuje prireditev, katerih pa je na žalost premalo. Vsi se spominjate dveh lepih praznikov ob jezeru, ko smo imeli, posebno že na prvem, res krasen obisk, ali pa toliko pričakovanih gostovanj Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta, ko je bila mala občinska dvorana premajhna, da bi v njej našli prostora vsi tisti, ki so prihiteli na prireditev.

Za seboj imamo tudi domače delovanje in naša igralska skupina je že pokazala svojo sposobnost uprizarjati tudi zahtevnejša dela, kakor «V Ljubljano jo dajmo», s katero smo obiskali tudi naše brate na Koroškem.

Omeniti moram tudi udejstvovanje naše mladine bodisi pri telovadnih nastopih, bodisi pri baletih. Danes z zadovoljstvom ugotavljam, da je naš pevski zbor bistveno sestavljen iz mladih ljudi in ne dvomim, da se bodo že itak lepemu številu pevcev pridružili še drugi. Zahvala za uspeh gre pevovodji, ki je znal z vztrajnostjo, s pametno in po potrebi tudi s strogo besedo dajati zboru moč in zbuditi v pevcih veselje do petja.

Prebujeno prosvetno življenje pa nam je narekovalo potrebo, da izvolimo nov odbor, skratka, da poživimo prosvetno dejavnost v naši vasi.

Seveda moramo danes gledati na prosvetno delo z drugačnimi očmi kot smo nekoč, ker so drugačni pogoji. Skrbeti bomo morali, da vključimo v vrste prosvetnega društva v večji meri mladino, da bo ta gledala na naše društvo kot na žarišče prosvetnega delovanja pri nas. Poiskati bo treba nove oblike delovanja in pri tem je važno, da vsi pomagajo z nasveti in predlogi, ki jih bo odbor upošteval ter uresničeval.

Namen današnjega občnega zbora je ravno izvolitev novega delovnega odbora in s pomočjo vseh članov začeti novo, plodno delo».

Za njim je spregovoril tajnik Zveze slovenskih prosvetnih društev Miladin Černe, ki je rekel, da mora postati društvo žarišče prosvetnega delovanja na vasi, obenem pa sredstvo za dvig narodne zavesti. Naglasil je, naj se ljudje v vedno večjem številu zbirajo na sedežu, ki naj postane središče družabnega življenja. Se posebej pa je poudaril, da bi morali obogatiti knjižnico z novimi knjigami. ZSPD bo v kratkem organiziral potujočo knjižnico s celo vrsto novih knjig.

Ko je rekel, da je treba v novih pogojih drugače delati, je za primer navedel, da bi morali v vasi ustanoviti motociklistično sekcijo (nekdo izmed prisotnih pa je predlagal, naj bi ustanovili društvo balincarjev — šport, ki je zelo razširjen na Primorskem). Prosvetna dejavnost pa mora težiti tudi za tem, da se vključi v društvo čim več mladine, ki naj s svojimi mladimi silami spodbudno deluje na delovanje društva. Tovariš Černe je, kakor pred njim predsednik Karlo Ferletič, pozval Doberdobce, naj oživijo praznovanje ob Doberdobskem jezeru, ki je dvakrat pokazalo tako velik uspeh.

Sledile so volitve s tajnim glasovanjem, na katerih so odborniki izvolili v odbor predvsem mladino. Novi odborniki so Emil Jarc, Mario Ferfolja, Jožef Gergolet — mlajši, Andrej Gergolet, Karlo Lavrenčič, Jožef Gergolet — Servo, Herman Gergolet.

Če povzamemo glavne misli z občnega zbora, pridemo do zaključka, da je prosvetno delo v Doberdobu zabeležilo v razmeroma kratkem času tri važne dogodke:

1. ustanovitev pevskega zbora v januarju — dogodek, ki je v marsikom vzbujal neupravičene dvome, češ da bo zboru zmanjkalo vztrajnosti;

2. proslava 1. maja — dogodek, ki so ga organizirali vaščani in ki je zapustil globoke sledove v vsem kraškem prebivalstvu;

3. občni zbor društva Jezero — dogodek, ki kaže, da se bo prosvetno delovanje ustalilo in postalo trajna oblika dela v tej veliki in zavedni slovenski vasi.

—«»—

Nocoj govori minister Colombo

Danes zvečer bo ob 21. uri govoril v dvorani Ginnastica minister za poljedelstvo in gozdarstvo Colombo. Kakor predvidevajo, bo minister govoril o nekaterih javnih delih v korist kmetijstva v Furlaniji; zelo pa nas zanima, če bo spregovoril besedo o stanju poljedelstva v Brdih, ki je vse prej kot dobro in ki bo prav zaradi tega predmet diskusije na nocojšnji seji pokrajinskega sveta.

—«»—

Jutri otvoritev razstave mladih umetnikov

Jutri bodo v pokrajinski palači Attems na Kornu otvorili mednarodno razstavo mladih upodabljajočih umetnikov. Razstavljenih bo okoli 350 del iz številnih zahodnoevropskih držav.

—«»—

Darovi za Podporno društvo

Na izletu Pevmcev, Oslavcev in Stmavercev na koprsko je bilo nabranih za Podporno društvo 2.000 lir.

—«»—

Film «Križarka Potjomkin» jutri v Centrale

Jutri ob 10. uri bodo v kino dvorani Centrale predvajali za člane CUC znameniti film sovjetskega režiserja Eisensteina «Križarka Potjomkin», s katerim se bo zaključil ciklus posvečen temu režiserju. Pred filmom bodo predvajali zanimiv sovjetski dokumentarni film, ki je bil nagrajen na nedavnem festivalu za dokumentarne filme v Padovi.

Izpred goriškega sodišča

Z ukradenim denarjem sta se odpeljala v Francijo

Josipini Sovdat sta odnesla okoli 258.000 lir

Na goriškem sodišču so včeraj obsodili na dve leti zapora in na 12.000 lir kazni 24-letnega Salvatora Giottija s Svetogoske ceste 37, ki je skupno s prijateljem Alinom Trobinijem vdrl dne 2. februarja 1957 v stanovanje Josipine Sovdat v Ul. degli Scogli 57 in ukradel 30.000 lir v gotovini in hranilno knjižico, v kateri je bilo vknjiženih 255.810 lir. Sovdatova je tisto jutro šla kupovat zelenjavo na trg in ko je prišla opoldne domov, je takoj opazila krajo in obvestila orožnike Svetogorske ceste. Ti so ugotovili, da sta mladeniča že tisto jutro vzela denar iz Mestne hranilnice. Po dolgem času so orožniki obatova prijeli, potem ko sta porabila ves denar z izletom v Benetke in Ventimiglio, od koder sta zbežala čez mejo v Francijo.

—«»—

Štiri mesece zapora zaradi nenamernega umora

Dne 13. decembra 1956 je 48-letni Leonardo Canaletti iz Vidma povozil do smrti s svojim avtomobilom v Tržiču kolesarja Agosto Virgilija. Zaradi tega je bil včeraj obsojen na 4 mesece zapora, pogojno in brez vpisa v kazenski list.

—«»—

Goriško sodišče se je spomnilo dr. Consalva

Včeraj zjutraj so na goriškem kazenskem sodišču počastili s kratkim nagovorom dr. Marsija pokojnega predsednika prizivnega sodišča iz Trsta dr. Alfonsa Consalva. Pridružila sta se predsednik sodišča dr. Suich in v imenu odvetniške zbornice odv. Pascoli.

—«»—

Motociklist v avtomobil na križišču Ul. Duca d'Aosta

Lambreta in avtomobil sta trčila včeraj ob 10.30 na križišču Ul. Duca d'Aosta, Trieste, Manzano in Alfieri. Iz Ul. Trieste je prihajal s svojim avtomobilom 59-letni trgovec Dionizij Bledig iz Ul. Goldoni 8, ki je hotel obrniti v Ul. Alfieri in se je zato tudi prej prepričal, da je bila ulica prazna. Iz Ul. Manzano pa je prihajal na svoji lambreti 29-letni mizar Gastone Cervat iz Tržiča, Ul. Valentinis 92, ki je hotel prehiteti Bledigov avtomobil. Tega ni utegnil napraviti in se je zaletel v njega. Z rešilnim avtomobilom Zelenega križa so ga prepeljali v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so mu ugotovili zlom leve rame, razne praske po obrazu in na glavi.

—«»—

Zaradi neprevidnosti zanetil požar

Na osem mesecev zapora pogojno in brez vpisa v kazenski list, so na goriškem sodišču obsodili 20-letnega Elia Presota iz San Canziana, ki je nehote povzročil z vžigalico požar na griču nad Tržičem. Požar, ki je nastal 22. aprila lanskega leta, je uničil 165 dreves.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj so na goriškem letališču zabeležili najvišjo temperaturo 25 stopinj ob 14.15, najnižjo 13,8 stopinje ob 4. uri.

—«»—

Kino v Gorici

CORSO. 17.00: «Totò in Marcellino», Totò in Pablito Calvo.

VERDI. Pričetek predstav ob 16., 18.45 in 21.30: «Sajonara». M. Brando in Miko Taka, cinemascope v barvah.

VITTORIA. 17.15: «Osvobojeni Jeruzalem», Sylva Koscina in Francisco Rabal, cinemascope v barvah.

CENTRALE. 17.15: «Robot in sputnik», R. Eyer in J. Brewster, metroscope.

MODERNO. 17.00: «Velika karavana».

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Soranzo, Korzo Verdi 17; tel. 2879.

NOGOMET

Angleška reprezentanca odpotovala v Beograd

LONDON, 9. — Angleška nogometna reprezentanca je danes odpotovala v Beograd in v Moskvo, kjer bo 11. in 18. t. m. odigrala prijateljski tekmi z reprezentancama Jugoslavije in Sovjetske zveze. V skupini je 20 igralcev in 6 spremljevalcev.

V zvezi s tekmo s SZ je kapetan angleške reprezentance Billy Wright dejal, da ne more dati nobenih prognoz, ker ne pozna dejanske moči nasprotnikov. «Igrali smo že proti nekaterim sovjetskim reprezentantom, toda ostali so za nas povsem novi», je dejal Wright.

—«»—

Nagrade Argentincem za svetovno prvenstvo

BUENOS AIRES, 9. — Argentinska nogometna zveza je določila nagrade, ki jih bodo prejeli nogometaši med svetovnim prvenstvom. Vsak igralec bo dobil 2000 pesosov (okrog 32.800 lir) za vsako dobljeno točko v treh kvalifikacijskih tekmah in še 4000 pesosov (64.000 lir) če se bo reprezentanca uvrstila v četrtfinale. Za zmago v četrtfinalu bo dobil vsak igralec 6000 pesosov (96.000 lir), za zmago v polfinalu 10.000 pesosov (160 tisoč lir) in za končno zmago 100.000 pesosov (1.600.000 lir).

Če bo Argentina osvojila prvenstvo bo vsak od 22 igralcev prejel okrog 2.080.000 lir.

BOKS

MELBOURNE, 9. — Petilli je včeraj premagal po točkah v 12 rundah avstralskega prvaka peresne kat. Maxa Murphyja.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Italijansko nogometno prvenstvo

Borba za rešilni pas na 6 igriščih A lige

Triestina v Como po točki za matematično osvojitev prvenstva?

Italijanskemu nogometnemu prvenstvu bijejo zadnje ure. Do konca manjkajo samo še tri kola in vsaka tekma je sedaj lahko odločilna posebno za tiste enajstorice, ki se borijo za obstanek v A ligi. Teh je teoretično še 11, praktično pa sedem in sicer: Verona, Genoa Sampdoria, Spal, Udinese, Atalanta in Lazio.

Borbe za obstanek bodo v 32. kolu zato kar na šestih igriščih. V Rimu se bosta med seboj pomerila direktna rivala Lazio in Spal in če ima Lazio prednost domačega igrišča, pa je Spal ravno na tujih igriščih toliko bolj nevaren. Ker je skoraj gotovo, da bo zmagovalec tega srečanja dosegel matematično varnost, se obeta velika borba. Za dosego matematične varnosti se bo jutri borila tudi Udinese na domačem igrišču proti Napoliju, ki sicer nima takih skrbi kot Furlani, ki pa resno računa pa častno drugo mesto, za katero se poleg njega z bolj ali manj enakimi izgledi borita še Padova in Fiorentina. Tokrat je v najugodnejšem položaju Padova, ki bo sprejela v goste poslednjo z lestvice Verono. Čeprav je res, da Roccova enajstorica v tej zaključni fazi prvenstva ni več tista kot je bila še pred nekaj tedni, je vendarle zelo malo možnosti, da bi Veroni uspelo doseči proti njej kaj več kot časten poraz in to kljub upoštevanju dejstva, da bi poraz pomenil zanjo dokončno izgubo poslednjega upanja na čudežno rešitev. Fiorentina pa se bo za drugo mesto morala boriti z Milanom. V normalnih okoliščinah bi to srečanje moralo nuditi nogomet visoke kvalitete, ker pa bo Milan nastopil neposredno po težki borbi v Manchestru, je vprašanje, če bo lanski prvak lahko nudil Fiorentini močan odpor. Na vsak način je — vsaj za nas — favorit Fiorentina.

Toda povrnimo se k borbam za rešilni pas. Sampdoria, katere izgledi so se po nepričakovani zmagi v Neaplju močno povečali, bo imela jutri še eno težko preizkušnjo. V goste bo namreč sprejela Juventusa. Čeprav je res, da si je Bročičeva enajstorica preteklo nedeljo tudi z matematično gotovostjo priborila prvenstvo in da zato nastopa le še zaradi «službene dolžnosti», bi to ne smel biti razlog, da bi ne zaigrala z vsemi svojimi močmi. V ostalem pa ni nikjer rečeno, da Sampdoria — kot se je pokazalo v Neaplju — ni sposobna premagati tudi Juventusa v vsej njegovi učinkovitosti, toliko bolj, ker bi tudi zanjo bila zmaga le malo manj kot avtomatična rešitev. V težjem položaju pa je njen lokalni konkurent Genoa, ki bo morala reševati, kar se rešiti da, v Turinu. 32. kolo prvenstva bi lahko zaradi tega imenovali kolo dvojnega genovsko-turinskega derbija.

Preostaja še Atalanta, ki bo nastopila v Alessandriji. Težko je predvidevati, kaj lahko doseže enajstorica iz Bergama v tem srečanju, vendar pa je treba — vsaj za sedaj — videti v njej najresnejšega kandidata za kvalifikacijske tekme.

* * *

B liga živi samo še na vprašanju prvih dveh mest, vendar pa je to vprašanje še kaj zapleteno, čeprav trenutno razmerje točk prvih treh z lestvice ne daje takega vtisa. Triestina ima 5 točk naskoka pred Barijem, ta 4 točke pred Venezio, do konca manjkajo pa samo še tri kola, z maksimalno razpoložljivostjo šestih točk. Toda če je danes se vse mogoče, pa bo lahko po jutrišnjih tekmah vse jasno in razčiščeno.

Triestina gostuje v Comu. V primeru zmage si avtomatično zagotovi prvo mesto, ker bi je v preostalih dveh tekmah Bari ne mogel več dohiteti pa čeprav bi v obeh srečanjih izgubila. Če pa doseže samo neodločen rezultat in če Bari istočasno zmaga na svojem igrišču proti Parmi, potem se odločitev prenese na prihodnjo nedeljo, kar velja tudi za primer, če Triestina izgubi. Skratka: za matematično zagotovitev prvega mesta potrebuje Triestina še dve točki. Vse navedene kombinacije imajo zato zgolj teoretično vrednost. Triestina potuje v Como kot favorit in prepričani smo lahko, da bo igrala na zmago.

S podobnimi izgledi kot Bari za prvo, toda morda z nekoliko več praktičnimi možnostimi se poteguje Venezia za drugo mesto. Jutri bo imela v gosteh moštvo Prata in če ga premaga, potem lahko v najboljšem primeru doseže enako število točk kot Bari, če bi ta, recimo, jutri zmagal, v preostalih dveh tekmah pa izgubil. Ker pa je tudi ta možnost minimalna, gotovo ni preuranjena trditev, da si je Bari praktično že zagotovil pravico do kvalifikacijskih tekem v prav tolikšni meri, kot je, je Triestina že priborila pravico direktnega povratka v družbo najboljših.

Alessandria-Atalanta	X
Bologna-L. R. Vicenza	1
Fiorentina-Milan	1
Inter-Roma	1
Lazio-Spal	1 2
Padova-Verona	1
Sampdoria-Juventus	1 X 2
Torino-Genoa	X 2
Udinese-Napoli	1 X
Como-Triestina	1 X 2
Simmenthal Monza-Palermo	1
Salernitana-Biellese	1
Vigevano-Sarom Ravenna	X 1
Barletta-Trapani	X 1
Piacenza-Casale	1

Kolesarska dirka po Španiji

Peta etapna zmaga Belgijca Van Looya

Tudi v splošni klasifikaciji vodi Van Looy

SORIA, 9. — V 10. etapi kolesarske dirke po Španiji, Madrid—Soria, je dosegel Belgijec Van Looy svojo peto etapno zmago. 225 km dolgo progo je prevozil v času 6.16'50" in se v finalnem sprintu uveljavil za tri dolžine kolesa pred rojakoma Luytenom in Desmetom in še desetimi kolesarji, med katerimi je bil tudi Fornara. Van Looy je seveda še vedno prvi tudi v splošni klasifikaciji.

Med današnjo etapo je kolesarje mučila velika vročina, zaradi katere je bil tempo počasen in monoton. Če se izvzame kolektivni padec pri 31. km, katerega največja žrtev je bil Španec Escola, se v vseh prvih 200 km ni zgodilo ničesar omembe vrednega. Šele v zadnjih 10 km v spustu proti Soriji se je dotlej kompaktna glavnina razdrobila v več skupinic, v vodstvu pa so ostali vsi najboljši Belgijci, ki so ves čas favorizirali Van Looya in praktično tudi omogočili njegovo končno zmago.

Poleg Španca Escole je odstopil tudi Italijan Tosatto.

Vrstni red na cilju 10. etape: 1. Van Looy (Bel.) 6.16'50', 2. Luyten (Bel.), 3. Desmet (Bel.), 4. Botella (Šp.), 5. Couvreur (Bel.), 6. Iturat (Šp.), 7. Stablinsky (Fr.), 8. Fornara (It.), 9. Grazyc (Fr.), 10. Lorono (Šp.), 11. Thomin (Fr.), 12. Mahé (Fr.), 13. Barbosa (Port.) vsi s časom zmagovalca, 14. Bahamontes (Šp.) 6.17' in 06", 15. Manzaneque (Šp.), 24. Accordi (It.) 6.17'12".

Vrstni red v splošni klasifikaciji: 1. Van Looy (Bel) 60.13'43", 2. Stablinski (Fr.) 1'04", 3. Manzaneque (Šp.) 4'09", 4. Fornara (It.) 5'48", 5. Couvreur (Bel.) 7'40" 6. San Emeterio (Šp.) 12'47", 7. Bahamontes (Šp.) 13'41", 8. Lorono (Šp.) 19'04", 9. Botella (Šp.) 19'53", 10. Company (Šp.) 21'54".

—«»—

DIRKA PO ROMANDIJI

Pettinati vodi po drugi etapi

ŽENEVA, 9. — V drugi etapi kolesarske dirke po Romandiji na progi Sion-Ženeva, je zmagal Belgijec Janssens, ki je 196 km prevozil v času 5.37'11" in prehitel za dolžino kolesa Italijana Pettinatija, ki je prevzel prvo mesto v splošni klasifikaciji pred Francozom Sabbadinijem.

—«»—

VARSAVA - BERLIN - PRAGA

Petrovič peti v etapi Berlin - Leipzig

LEIPZIG, 9. — V sedmi etapi kolesarske dirke Varšava - Berlin - Praga na progi Berlin-Leipzig (207 km) je zmagal Francoz Mastrotto.

Vrstni red: 1. Mastrotto (Fr.) 5.42'11", 2. Klevcov (SZ) 5.42'12", 3. Adler (Nem.) 5.42'13" 4. Vostriakov (SZ) 5.42'16", 5. Petrovič (Jug.) 5.42'18".

Belgijec Hermans vodi v splošni klasifikaciji.

TENIS

Nasprotniki v II. kolu Davisovega pokala

LONDON, 9. — V II. kolu evropske cone teniškega tekmovanja za Davisov pokal se bodo pomerili:

v Parizu: Francija - Čile;
v Easbournu: V. Britanija - Brazilija;
v Bruslju: Belgija - Nemčija,
v Kopenhagnu: Danska - Češkoslovaška;
v Helsinkih: Finska-Mehika;
v Florenci: Italija - Indija;
v Stockholmu: Švedska-Španija.

NOGOMET

TORONTO, 9. — V trening tekmi pred svetovnim prvenstvom je mehiška nogometna reprezentanca premagala selekcijo Toronta s 3:1 (1:0).

* * *

ORAN, 9. — Real Madrid je premagal enajstorico Stade de Reims s 5:2 (3:1).

* * *

MADRID, 9. — Ferenc Puskas je včeraj prispel v Madrid. Čez nekaj dni bo prišel tudi v Italijo.

KOŠARKA

LIMA, 9. — Brazilija je osvojila žensko košarkarsko prvenstvo Južne Amerike z zmago nad Argentino z rezultatom 64:46.

Mednarodno teniško prvenstvo Italije

Krishnan in Rose prva polfinalista

Krishnan je premagal Sirolo, Rose pa Pattyja

RIM, 9. — Indijec Krishnan je danes poskrbel za drugo veliko presenečenje v okviru mednarodnega teniškega prvenstva Italije. Potem ko je včeraj izločil nosilca serije št. 1 Davidsona, je danes premagal še nosilca serije št. 8 Italijana Sirolo in se kvalificiral v polfinale. Poleg njega se je v polfinale kvalificiral tudi Avstralec Rose z zmago nad Američanom Pattyjem. Druga dva polfinalista bosta dala dvoboja med Ayalo in Merlom ter med Pietrangelijem in Contrerasom. Današnji rezultati:

Posamezniki (četrtfinale): Krishnan (Ind.) - Siroia (It.) 4:6, 6:2, 6:3, 3:6, Rose (Avstralija) - Patty (ZDA) 7:5, 6:3, 8:6.

Posamezniki (četrtfinale): Ramirez (Meh.) - Lazzarino (It.) 3:6, 6:2, 6:1, Coghlan (Avstralija) - Segal (J. Afr.) 6:1, 6:0, Bueno (Braz.) - Long (Avstral.) 6:1, 6:1.

Moške dvojice (četrtfinale): Pietrangeli-Sirola (It.) - Llamas-Contreras (Meh.) 4:6, 6:2, 6:2, 9:7, Ayala-Candy (Čile-Avstral.) - Maggi-Tacchini (It.) 4:6, 7:5, 6:4, 6:2.

Mešane dvojice: (Prvi turnus): Hellyer-Kumar (Avstral.-Ind.) - Reynolds-Carrido (J. Afr.-Kuba) 6:4, 6:4, Lombard-Scrivani (Fr.-It.) - Butier-Rodriguez (ZDA-Meh.) 4:6, 6:3, 6:3, Pericoli-Bergamo (It.) - Arnold-Achondo (ZDA-Čile) 6:3, 6:2, Forbes-Van Voorhees (J. Afr.-ZDA) - Rosin-Lundquist (Sved.) 6:3, 6:8, 6:0, Migliori-Jacobini (It.) - Muller-Pietrangeli (Avstral.-It.) 8:6, 6:2.

—«»—

PO MANCHESTRU

Milan se je vrnil s šestimi invalidi

MILAN, 9. — Enajstorica Milana, ki je včeraj nastopila v Manchestru v prvi polfinalni tekmi za pokal evropskih prvakov, se je danes popoldne vrnila z letalom v Milan. Takoj po njihovem prihodu se je med igralci ter funkcionarji in novinarji, ki so jih pričakali na letališču, razpletel živahen pogovor o tekmi in predvsem o nepravično dosojeni 11-metrovki, ki je Manchestru Unitedu omogočila zmago.

Igralci Milana so se tudi pritoževali nad trdo igro angleškega moštva, zaradi katere je bila večina igralcev bolj ali manj poškodovanih. Schiaffino si je prebil obrv nad levim očesom in dobil številne udarce po glavi, Maldini si je zvil desni gleženj in dobil številne udarce, Bredesen si je tudi zvil desni gleženj, poškodovani pa so bili tudi Mariani, Fontana in Liedholm. Schiaffino in Maldini v nedeljo ne bosta mogla igrati v prvenstveni tekmi proti Fiorentini, pa tudi za ostale poškodovane še ni povsem gotovo, da bodo do nedelje dovolj okrevali. Zaradi tega se je tudi razširila vest, da namerava vodstvo Milana prositi FIGC za odložitev tekme s Fiorentino, kar pa najbrž ne bo mogoče.

Povratna tekma z Manchestrom Unitedom bo 14. maja v Milanu. Za sodnika je bil določen nemški mednarodni sodnik Dusch. Vendar pa je možno, da bo ta tekma odložena zaradi intervencije Genoe in Sampdorie, ki trdita, da bi v borbi za obstanek v ligi oškodovani, če bi Milan zaradi utrujenosti po tekmi z Manchestrom ne mogel naslednjo nedeljo nastopiti z najboljšo fizično kondicijo proti Spalu, ki je tudi v nevarni coni.

SAH

Mihail Botvinnik svetovni prvak

MOSKVA, 9. — Agencija Tass poroča, da je 47-letni sovjetski šahist Mihail Botvinnik ponovno osvojil svetovno prvenstvo v šahu z zmago nad dosedanjim prvakom Smislovom, katerega je premagal z rezultatom 12,5 - 10,5. Po programu bi morala oba šahista odigrati še eno partijo, ker pa je Botvinnik z remijem v 23. partiji že dosegel zadostno število točk, preostale partije ne bosta odigrala. Dvoboj je vključno s številnimi prekinitvami trajal več kot 2 meseca. Od 23 partij se jih je samo 11 končalo z remiji.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO PROSEK-KONTOVEL

danes 10. t.m. ob 19.30 uri barvni film:

ALAMO

Igra
STERLING HAYDEN

Kino na Opčinah

predvaja danes 10. t. m. z začetkom ob 18. uri zabavni film:

«Kapetan legije»

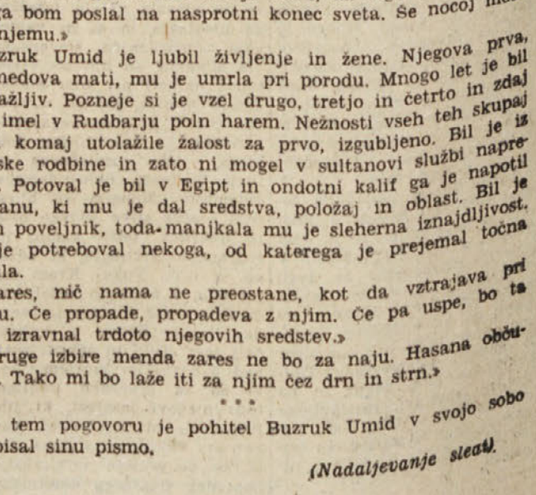

Igrajo: FERNANDEL in NADIA GRAY

VLADIMIR BARTOL — 71.

ALAMUT

Ko je vse tako ukrenil, je še enkrat pogledal po deklicah. Potem se je rahlo priklonil v slovo. Pri čolnih sta ga čakala Adi in Apama. Njima je dal poslednja navodila.

Apami je stisnil v roko zavojček in ji šepnil:

«To daj voditeljicam. Ne kaži se obiskovalcem. Toda pazi na Mirjam. Naj ne ostajata sama z junakom.»

Potem se je s spremstvom vrnil na grad.

* * *

Na gradu je Hasan odslovil svoja prijatelja. Dal se je potegniti pod vrh drugega stolpa, kjer so prebivali skopljenci, njegova telesna straža. Rog je oznanil njegov prihod. Stotnik Ali mu je prihitel naproti in mu sporočil, da je vse nared.

Na hodniku je stala v vrsti petdesetorica črnih velikanov. V orožju, nepremično zravnani, so srepo gledali predse. Hasan jih je obšel, ne da bi kaj rekel. Vselej, kadar je stal pred njimi, ga je obšlo občutje nevarnosti. To občutje pa mu ni bilo neprijetno, marveč mu je povzročalo nekakšen svojevrsten užitek. Vedel je, da bi, če bi se ena sama od teh stotero rok stegnila, nikoli več ne videl nebeškega sonca. In vendar, zakaj ni nihče storil tega? Zakaj je bilo vseh petdesetero skopljencev pripravljenih, slepo izpolniti slehern njegov ukaz? Od kod mu je prišla ta moč, ki jo je izvajal nad ljudmi? — «To je moč duha,» tako si je razložil. Te skopljene zveri se ne boje ničesar na svetu, razen sile osebnosti.

Ko je tako izvršil pregled vseh mož, je poklical stotnika Alija ob stran in mu ukazal:

«Po poslednji molitvi me čakaj z devetorico mož v kleti. S svojega stolpa ti bom pripeljal tri speče mladeniče. Prijeli boste za nosila in jih na njih ponesli v vrtove. Tam vas bo čakal Adi, povedali mu boste imena spečih junakov, in on vam bo pokazal, kam vam jih je ponesti. Če se bodo med potjo premetavali in stokali, naj vas to ne skrbi. Če pa bi kdo od njih dvignil pogrinjalo in pokazal znamenje, da se je prebudil, naj mu tisti, ki bo spremljal tista nosila, brez hrupa zadrgne vrat. Isto velja za povratek. Morebitnega mrtveca boš izročil meni. Si vse razumel?»

«Vse sem razumel, Seiduna.»

«Torej po poslednji molitvi!»

Pomignil je stotniku v pozdrav in se vrnil mimo nepremično stoječe čete preko obeh dvigal v svoj stolp.

* * *

Abu Ali je prebival v srednjih prostorih vrhovnega poglavarstva. Eno izmed svojih sob je bil prepustil Buzruk Umidu, ko je prišel na grad. Po povratku iz vrtov sta se preoblekla in se potem zapria v Abu Alijevo stanovanje.

Nekaj časa sta se molče gledala in skušala uganiti drug drugega misli. Končno je Abu Ali vprašal:

«Kakšna je tvoja sodba o vseh teh stvareh?»

«Pravkar sem te hotel vprašati isto.»

«Ibn Saba je nedvomno velik mož...»

«Da, velik mož...»

«Vendar se mi včasih zdi... saj bo ostalo med nama, kar bova tu govorila?»

«Obljubljam ti.»

«Zdi se mi včasih, kot da bi bil močno prenapet, kot da bi v njegovi glavi ne bilo vse v redu...»

«Zares, marsikdaj se zde njegove misli blazne... ali vsaj take, ki so nam navadnim zemljanom tuje in ki vzbujajo celo grozo v nas.»

«Kaj sodiš o njegovem načrtu, o tej svojevrstni oporoki, ki nam jo namerava zapustiti kot svojo zapuščino?» je poizvedoval Abu Ali.

«V tem primeru mi pride na misel kralj Naaman. Senamar mu je sezidal čudovito palačo Habernak. V zahvalo ga je velel vreči kralj raz nadzidke tega poslopja.»

«Zares, pravo Senamarjevo plačilo bodo prejeli fedaiji za svojo vdanost.»

«Kaj boš storil ti?» je vprašal Buzruk Umid.

«Jaz?»

Abu Ali se je zamislil. Njegovo življenje je bilo prazno, odkar je izgubil svoji dve ženi in svoja dva otroka. Pred kakšnimi petnajstimi leti je moral zaradi svojega misijonarstva pobegniti iz Kazvina v Sirijo. Doma je pustil dve ženi, starejšo Habibo, ki mu je rodila dva otroka, in mlajšo Ajšo, ki je bila ljubljenka njegovega srca. Čez tri leta se je vrnil. Habiba mu je povedala, da je Ajša za časa njegove odsotnosti ljubimkovala z bogatim mladeničem iz sosedstva. Abu Ali je ponorel od ljubosumnosti. Najprej je zaklal zapeljivca, potem še nezvesto ženo. Sovražil pa je tudi Habibo, ki mu je bila izdala njeno nezvestobo. V prvem srdu je naložil njo in otroka na velblode in jih odpeljal v Basro. Tam jih je prodal kot sužnje. Zaman jih je pozneje povsod iskal. Končno ga je poklical Hasan, da bi se zvezal z njim. Zdaj mu je bilo delo za izmailstvo vsa vsebina njegovega življenja.

Odvrnil je:

«Nimam izbirati. Rekel sem *a* in rekel bom še *b*.»

Buzruk Umid se je mrko zazrl v tla. Po srcu je bil trd vojak. V Rudbarju je velel nekoč petnajstorici mož odsekati glave, ker so prelomili zaobljubo in hoteli zapustiti izmailske vrste. Proti sovražniku sta se mu zdela sleherna zvijača in sleherno nasilje dovoljena. Toda zavajati najbolj vdane pripadnike v tako prevaro?

«Kaj namerava s fedaiji, ko bodo prišli iz vrtov?» je vprašal.

«Ne vem. Nedvomno bi mu služili ti ‚ašašini', če bi se mu poizkus posrečil, kot strahovito orožje zoper sovražnike.»

«In misliš, da bo uspel?»

«To je zapisano v zvezdah. Meni se zdi njegova zamisel blazna. Toda blazen se mi je zdel tudi njegov načrt, kako se polastiti Alamuta. In vendar se mu je posrečil.»

«Tako mi je tuj, da mu komaj sledim.»

«Blaznost velikih ljudi ustvarja čudeže.»

«Sina imam, ki mi je drag. Tega sem hotel poslati v Hasanovo šolo. Sam Alah me je vodil, da tega nisem storil. Zdaj ga bom poslal na nasprotni konec sveta. Se nocoj mora sél k njemu.»

Buzruk Umid je ljubil življenje in žene. Njegova prva, Mohamedova mati, mu je umrla pri porodu. Mnogo let je bil neutolažljiv. Pozneje si je vzel drugo, tretjo in četrto in zdaj jih je imel v Rudbarju poln harem. Nežnosti vseh teh skupaj so mu komaj utolažile žalost za prvo, izgubljeno. Bil je izmailske rodbine in zato ni mogel v sultanovi službi napredovati. Potoval je bil v Egipt in ondotni kalif ga je napotil k Hasanu, ki mu je dal sredstva, položaj in oblast. Bil je odličen poveljnik, toda manjkala mu je sleherna iznajdljivost. Zato je potreboval nekoga, od katerega je prejemal točna navodila.

«Zares, nič nama ne preostane, kot da vztrajava pri Hasanu. Če propade, propadeva z njim. Če pa uspe, bo ta uspeh izravnal trdoto njegovih sredstev.»

«Druge izbire menda zares ne bo za naju. Hasana občudujem. Tako mi bo laže iti za njim čez drn in strn.»

* * *

Po tem pogovoru je pohitel Buzruk Umid v svojo sobo in napisal sinu pismo.

(Nadaljevanje sledi)